

Výroční zpráva 2023
Jahresbericht 2023

ČESKO-NĚMECKÝ FOND BUDOUCNOSTI
DEUTSCH-TSCHECHISCHER ZUKUNFTSFONDS

OBSAH / INHALT

2 ÚVODNÍ SLOVO
GELEITWORT

4 SPOLEČNĚ JSME
SILNĚJŠÍ: 25 LET
GEMEINSAM SIND WIR
STÄRKER: 25 JAHRE

24 DÍKY NÁM SE STALO
DAS WURDE DANK
UNSERER HILFE
UMGESETZT

24 TÉMA ROKU
THEMA DES JAHRES
26 OBLASTI PODPORY
FÖRDERBEREICHE

42 MIMOŘÁDNÉ VÝZVY A PROGRAMY
SONDERAUSSCHREIBUNGEN UND
-PROGRAMME

48 NOVINÁŘSKÁ CENA
JOURNALISTENPREIS

52 DISKUSNÍ FÓRUM
GESPRÄCHSFORUM

56 ORGANIZACE
ORGANISATION

64 FINANČNÍ ZPRÁVA
FINANZBERICHT

úvodní slovo

Petra Ernstberger, Tomáš Jelínek
ředitelé

Rok 2023 měl pro Fond budoucnosti hluboký symbolický význam – mohli jsme se s radostí ohlédnout za prvním čtvrtstoletím jeho působení. Z globálního hlediska to však zároveň bylo období plně zvrátů, napětí a nejistot.

Už druhým rokem se Ukrajina bránila proti ruskému agresorovi a za podpory demokratického světa, včetně Česka a Německa, bojovala za svoji nezávislost. Na podzim se po útoku teroristického hnutí Hamás na Izrael rozhořel nový konflikt na Blízkém východě, jehož důsledky pociťuje celý svět. S lítostí, obavami a zděšením, ale i odhodláním čelit tomuto neblahému trendu sledujeme, že se v řadě zemí ke slovu dostávají antisemitská hesla a přibývá antisemitismem motivovaného násilí. Hrozí také, že dlouhodobé napětí v obou těchto ohniscích neklidu přeroste v nadregionální konflikt, a znovu se tak potvrzuje, že celosvětová stabilita a bezpečí mají základ v dobře fungujících bilaterálních vztazích.

Nyní již víme: „Společně jsme silnější!“ A právě toto motto jsme si zvolili pro náš jubilejní rok. Máme radost, že jsme prvních 25 let fondu mohli oslavit s prezidenty obou našich zemí. Frank-Walter Steinmeier nás koncem léta pozval jako speciálního hosta na Slavnost občanské společnosti do svého berlínského zámku Bellevue. Skvělá příležitost, jak spolu s více než třemi desítkami českých a německých partnerů přenést téma česko-německé spolupráce přímo do centra německé metropole a představit široké veřejnosti i zástupcům politiky a médií, jaké bohatství osobních příběhů, nápadů, pozitivní energie i humoru se skrývá za 14 000 námi podpořených projektů. Během podzimního slavnostního koncertu v Pražské křižovatce, místě spojeném s osobností Václava Havla, publikum ve zcela zaplněném sále na dálku pozdravil nově zvolený český prezident Petr Pavel a symbolicky tak náš jubilejní rok uzavřel. Zájem veřejnosti a médií o akce, aktivity a projekty fondu předčil naše očekávání. Vyjádření obou prezidentů a dalších politických reprezentantů obou zemí o potřebě dalšího financování Česko-německého fondu budoucnosti povzbudil nejen nás, ale jistě i všechny ty, kterým dobré vztahy mezi Čechy a Němci leží na srdci.

Rok 2023 byl pro nás významný ještě z jiného důvodu: ukázalo se, že kořeny česko-německé projektové spolupráce jsou po 25 letech působení fondu velmi pevné a odolné vůči nepříznivým vlivům z vnějšku. Nepoškodila je covidová krize a nový rozjezd česko-

-německých setkání poté nezbrzdil ani strmý růst inflace. Návrat k projektové práci bez pandemických omezení neprobíhal pomalu a váhavě – naopak byl až překvapivě dynamický. V roce 2023 jsme mohli podpořit celkem 682 projektů. Zvláště nás těší rychlý průběh rekonvalescence v oblasti Mládeže a škol. Povzbuzovali jsme ji prostřednictvím mimořádných programů podpory „Začínáme!“ a „Jazyková animace pro všechny“ i naší komunikační strategie. Celkem 266 podpořených projektů zaměřených na děti a mládež hovoří samo za sebe. Ve všech těchto případech se jednalo o nejvyšší čísla za celou naši historii!

Také naše vlastní aktivity se již plně vrátily k osvědčenému modelu přímých a osobních setkání. Úspěšně proběhl osmý ročník Česko-německé novinářské ceny, která tentokrát jako jedno z nových témat vypíchl dopady rozvoje umělé inteligence na novinářskou práci. V programu „Rok na hranici“ jsme se opět zaměřili na pohraniční regiony. Kontakt lidí z obou zemí je tam nejtěsnější a vyrůstá z něj občanská společnost Čechů a Němců, kteří vnímají pohraničí jako svůj společný domov a místo, kde chtějí uskutečňovat své životní plány a sny. Nechť jsou v tomto ohledu inspirací pro nás všechny z česko-německého světa!

Geleitwort

Petra Ernstberger, Tomáš Jelínek
Geschäftsführer

Das Jahr 2023 war für den Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds von großer symbolischer Bedeutung: Wir konnten mit Freude auf das erste Vierteljahrhundert unserer Tätigkeit zurückblicken. Aus globaler Sicht war es jedoch zugleich eine Zeit voller Umschwünge, Spannungen und Unsicherheiten.

Schon das zweite Jahr in Folge verteidigte sich die Ukraine gegen den russischen Aggressor und kämpfte mit Unterstützung der demokratischen Welt, einschließlich Deutschlands und Tschechiens, für ihre Unabhängigkeit. Im Herbst entbrannte nach dem Angriff der Terrororganisation Hamas auf Israel ein neuer Konflikt im Nahen Osten, dessen Folgen weltweit zu spüren sind. Mit Trauer, Sorge und Entsetzen, aber auch fest entschlossen, uns diesem unseligen Trend entgegenzustellen, beobachten wir, dass in etlichen Ländern antisemitische Parolen zu Wort kommen und antisemitisch motivierte Gewalt zunimmt. An beiden Unruheherden drohen die langjährigen Spannungen in einen überregionalen Konflikt zu münden, und damit bestätigt sich erneut, dass gut funktionierende bilaterale Beziehungen die Grundlage für weltweite Stabilität und Sicherheit sind.

Heute wissen wir bereits: „Gemeinsam sind wir stärker!“, und genau dieses Motto hatten wir auch für unser Jubiläumsjahr gewählt. Es freut uns, dass wir das 25-jährige Jubiläum des Fonds mit den Präsidenten unserer beiden Länder feiern konnten. Frank-Walter Steinmeier hatte uns im Spätsommer als besonderen Gast zum Bürgerfest in den Park von Schloss Bellevue, seinem Berliner Amtssitz, eingeladen – eine gute Gelegenheit, gemeinsam mit mehr als dreißig deutschen und tschechischen Partnern die deutsch-tschechische Zusammenarbeit direkt ins Zentrum der deutschen Hauptstadt zu tragen und der breiten Öffentlichkeit sowie Vertretern aus Politik und Medien zu zeigen, welch ein Reichtum an persönlichen Geschichten, Ideen, positiver Energie und Humor sich hinter den 14 000 von uns geförderten Projekten verbirgt. Im Herbst wurde dann bei einem Festkonzert in der Prager Kreuzung – einem eng mit der Persönlichkeit Václav Havels verbundenen Ort – das Publikum in dem voll besetzten Saal per Videobotschaft von dem neu gewählten tschechischen Präsidenten Petr Pavel begrüßt, der unser Jubiläumsjahr damit symbolisch abschloss. Das öffentliche und mediale Interesse an unseren Veranstaltungen, Aktivitäten und Projekten übertraf all unsere Erwartungen. Die Äußerungen beider Präsidenten wie auch anderer

politischer Repräsentanten unserer Länder über die Notwendigkeit einer weiteren Finanzierung des Zukunftsfonds dürften nicht nur uns Mut gemacht haben, sondern auch all jenen, denen gute Beziehungen zwischen Deutschen und Tschechen am Herzen liegen.

Das Jahr 2023 war für uns aber noch aus einem weiteren Grund bedeutsam: Es hat sich gezeigt, dass die Wurzeln der deutsch-tschechischen Projektzusammenarbeit nach 25 Jahren unserer Tätigkeit sehr stabil und widerstandsfähig gegen negative Einflüsse von außen sind. Sie haben der Corona-Krise standgehalten und auch der darauffolgende steile Anstieg der Inflation konnte dem Neustart der deutsch-tschechischen Begegnungen nichts anhaben. Die Rückkehr zu einer Projektarbeit ohne Pandemie-Beschränkungen erfolgte somit nicht langsam und vorsichtig, sondern – im Gegenteil – überraschend dynamisch. Im Jahr 2023 konnten wir insgesamt 682 Projekte fördern. Besonders freut uns, wie schnell sich die Zusammenarbeit im Bereich Jugend und Schule erholt hat. Motivierend wirkten hierbei unsere Sonderförderprogramme „Auf geht’s!“ und „Sprachanimation für alle“ wie auch unsere Kommunikationsstrategie. Die insgesamt 266 geförderten Projekte für Kinder und Jugendliche sprechen für sich. In all diesen Fällen handelte es sich um die höchsten Zahlen in der Geschichte des Fonds!

Und auch bei unseren eigenen Aktivitäten konnten wir wieder gänzlich zu dem bewährten Modell direkter und persönlicher Begegnungen zurückkehren. So veranstalteten wir erfolgreich den bereits achten Jahrgang unseres Deutsch-tschechischen Journalistenpreises, der diesmal u. a. die Auswirkungen der rasanten Entwicklung Künstlicher Intelligenz auf die journalistische Arbeit thematisierte. Im Programm „Ein Jahr an der Grenze“ konzentrierten wir uns wieder auf diejenigen Regionen, in denen der Kontakt zwischen Menschen aus beiden Ländern am engsten ist und eine Zivilgesellschaft aus Deutschen und Tschechen entstehen lässt, die die Grenzregion als ihre gemeinsame Heimat und als einen Ort empfinden, an dem sie ihre Träume und Lebenspläne verwirklichen möchten. Mögen sie damit uns allen aus der deutsch-tschechischen Welt als Inspiration dienen!

společně jsme silnější: 25 let

Česko-německý fond budoucnosti dospěl do věku 25 let. A uspěl! Za čtvrtstoletí se stal důvěryhodným a spolehlivým partnerem pro všechny, kterým záleží na dobrých sousedských vztazích. Dokázal propojit žáky a studenty, seniory, umělce, sousedy v pohraničí, Čechy a Němce, kteří mají chuť a nápady dělat věci společně. Sbližovat se, poznávat se, hledat nové přátele. S vědomím, že v dnešní době platí snad víc než kdy dříve: Společně jsme silnější!

25. jubileum vybízelo k oslavám, ohlédnutí i pohledu do budoucna. Navíc přišlo pozvání přímo od německého prezidenta: **Frank-Walter Steinmeier** nám nabídl, abychom se stali speciálním hostem **Slavnosti občanské společnosti** v jeho sídle na zámku Bellevue. Uvítali jsme příležitost představit německé veřejnosti, politikům i médiím živý a rozmanitý česko-německý svět a pustili se do příprav bohatého programu.

A bylo z čeho vybírat! Jako když si prohlížíte rodinné album, rok po roce jsme listovali česko-německými projekty, které fond od roku 1998 podpořil nebo sám realizoval. Odškodnění obětí nacismu, na 14 000 podpořených setkání dětí a mládeže, odborných dialogů, kulturních a uměleckých počinů. Také stovky opravených památek v pohraničí, osm ročníků Novinářské ceny. Někdy jsme se sami divili, co všechno je za námi. Zároveň jsme přemýšleli, co stojí před námi. Přirozeně tak vyvstávaly otázky: Jaké je česko-německé sousedství dnes? Máme společné vize a dokážeme lépe čelit aktuálním výzvám? Odpovědi a nové podněty jsme v předvečer oslav, ve čtvrtek 7. září, hledali společně s hosty při debatě na **Slavnostním setkání k 25. výročí Česko-německého fondu budoucnosti** v berlínském Allianz Fóru. Měli jsme přítom na paměti, že obě země jsou už 20 let společně v Evropské unii, proto jsme zvolili téma **Česko-německé sousedství jako inspirace pro Evropu**. Hosté podnětného a příjemného večera, mimo jiné německá státní ministryně pro Evropu a klima Anna Lührmann a náměstek českého ministra zahraničí Eduard Hulicius, se jednoznačně shodli na tom, že mise fondu musí pokračovat.

Kdo se chtěl v návaznosti na čtvrteční diskusi seznámit s aktuálními trendy, výzvami a perspektivami česko-německého projektového

světa, mohl se v pátek dopoledne na Bavorském zastoupení v Berlíně zapojit do **koncepční debaty** s jeho aktéry.

A pak už se nám otevřely brány zámecké zahrady u prezidentského sídla, nasvícené ještě letním sluncem. Na dva dny jsme její část proměnili v jeviště, kde se rozprostřela pestrá paleta projektů. Na **česko-německém pódiu** se střídali a společně účinkovali umělci z obou zemí, hráli gypsy muziku, swingovali, kořenili cimbálovku free jazzem. Představil se česko-německý kabaret, divadlo V.O.S.A. s akrobatickou a loutkovou show, vystoupily legendy Spejbl a Hurvínek. Při tom všem nechybělo skvělé jídlo ani dobře vychlazené české pivo. Vrcholem pátečního večerního programu na hlavním pódiu bylo vystoupení barokního orchestru Collegium 1704 s popovou hvězdou Vojtěchem Dykem, v sobotu pak publiku učarovala kultovní elektroswingová kapela MYDY.

Celkem sedmnáct tisíc návštěvníků mohlo zavítat do 30 stánků českých a německých neziskovek na **NGO marketu**, vyzkoušet si česko-německý fotbalový dribbling, nechat se ostříhat na „krušnohorský“ způsob nebo se ponořit do klidu a zamyšlení v **Oáze vzpomínek** s poesiomaty ze „sudetské krajiny“ a portrétními snímky českých obětí nacismu od Karla Cudlína. Právě tam se s dvěma pamětníci holocaustu osobně setkal Frank-Walter Steinmeier. Ten pak následujícího dne spolu s oběma našimi řediteli, spisovatelem Jaroslavem Rudišem a projektovou koordinátorkou Anne Liebscher vystoupil na pódiové diskusi. Na rozloučenou jsme mu – stejně jako českému velvyslanci a našemu prvním řediteli Tomáši Kafkovi – věnovali závěrečný díl naší 25dílné komiksové série **Opráskí s česko-německí historje**, v níž výtvarník Jaz vtipně pointuje důvody založení fondu.

Byla to velkolepá jízda! A to včetně té po kolejích, na cestu Praha–Dražďany–Berlín a zpět jsme totiž vypravili **Česko-německý kulturní vlak**. V jednom vagónu předčítal ze své knihy Návod k použití železnice spisovatel Jaroslav Rudiš, druhý rozesmálo divadlo a kabaret, třetí roztančila frontmanka kapely MYDY Žofie Dařbujánová. Trasu z nádraží k zámku Bellevue podél Sprévy zdolali cestující po svých a jejich barevný průvod přenesl lehkost našich oslav do okolního města.

Společný zážitek z Berlína ještě rezonoval při oslavách našeho výročí v Praze na konci října. Pojítkem byl orchestr Collegium 1704 pod vedením Václava Lukse a jeho vystoupení v obou metropolích. Před slavnostním **koncertem v Pražské křižovatce** ve svém videoposelství pozdravil publikum a poblahopřál fondu český prezident **Petr Pavel**.

A jaké je poselství našeho jubilea? Vznik Fondu budoucnosti provázelo přání, aby Češi a Němci překonali negativní zkušenosti z doby minulé a znovu se naučili spolu i vedle sebe žít. Po 25 letech můžeme z vlastní zkušenosti říct, že **lidé z obou zemí k sobě dokázali najít cestu a už vědí: „Společně jsme silnější!“**

Gemeinsam sind wir stärker: 25 Jahre

Der Deutsch-Tschechische Zukunftsfonds ist 25 geworden. Und er kann auf eine erfolgreiche Zeit zurückblicken! Während dieses Vierteljahrhunderts hat er sich als vertrauenswürdiger und verlässlicher Partner für alle erwiesen, denen an guten nachbarschaftlichen Beziehungen gelegen ist. Er hat zur Vernetzung von Schülern und Studierenden, von Senioren, Kunstschaffenden, von Nachbarn in der Grenzregion, von Deutschen und Tschechen beigetragen, die Lust und Ideen haben, gemeinsam etwas auf die Beine zu stellen. Einander näherzukommen, sich kennenzulernen, neue Freundinnen und Freunde zu finden. – In dem Bewusstsein, dass heute vielleicht mehr denn je gilt: **Gemeinsam sind wir stärker!**

Das 25-jährige Jubiläum bot Anlass zu feiern, zurückzublicken, aber auch in die Zukunft zu schauen. Zudem war eine Einladung vom deutschen Bundespräsidenten gekommen: **Frank-Walter Steinmeier** bot uns an, als Special Guest am **Bürgerfest** im Park von Schloss Bellevue, seinem Amtssitz, teilzunehmen. Diese Gelegenheit, der deutschen Öffentlichkeit, Politikern und Medien die Lebendigkeit und Vielfalt der deutsch-tschechischen Welt vorzustellen, nahmen wir gerne an und begannen, ein abwechslungsreiches Programm vorzubereiten.

Material war genug vorhanden! Wie beim Durchblättern eines Familienalbums gingen wir Jahr für Jahr die deutsch-tschechischen Projekte durch, die der Fonds seit 1998 gefördert oder selbst umgesetzt hat: Entschädigung von NS-Opfern, an die 14 000 geförderte Kinder- und Jugendbegegnungen, Fachveranstaltungen, Kunst- und Kulturprojekte. Dazu hunderte von renovierten Baudenkmalern in der Grenzregion und acht Jahrgänge Deutsch-tschechischer Journalistenpreis! Manchmal staunten wir selbst, was wir schon alles geschafft haben. Doch wir überlegten auch, was noch vor uns liegt, und da kamen natürlich Fragen auf: Wie ist es heute um die deutsch-tschechische Nachbarschaft bestellt? Haben wir gemeinsame Visionen und werden wir künftig besser für aktuelle Herausforderungen gewappnet sein?

Nach Antworten auf diese Fragen sowie nach neuen Anregungen suchten wir zusammen mit unseren Gästen bei einer Diskussion, die am Vorabend der Feier, am Donnerstag, dem 7. September, im Rahmen eines **Festakts zum 25-jährigen Jubiläum des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds** im Berliner Allianz Forum stattfand. Ausgehend von dem Gedanken, dass beide Länder bereits auf 20 gemeinsame Jahre in der EU zurückblicken können, lautete unser

Thema: **Die deutsch-tschechische Nachbarschaft als Inspiration für Europa**. Die Gäste dieses angenehmen und anregenden Abends, darunter auch die deutsche Staatsministerin für Europa und Klima Anna Lührmann und der stellvertretende tschechische Außenminister Eduard Hulicius, waren einhellig der Meinung, dass der Fonds seine Tätigkeit fortführen müsse!

Wer in Anknüpfung an diese Diskussion aktuelle Trends, Herausforderungen und Perspektiven der deutsch-tschechischen Projektwelt kennenlernen wollte, konnte am Freitagvormittag an einer **Konzeptionellen Debatte** mit Akteuren des deutsch-tschechischen Austauschs in der Bayerischen Vertretung Berlin teilnehmen. Und dann öffneten sich uns die Pforten des noch von der Sommer Sonne beschienenen Schlossparks am Amtssitz des Präsidenten. Zwei Tage lang verwandelten wir einen Teil des Parks in eine Bühne, auf der sich eine bunte Palette von Projekten ausbreitete. Auf einem **deutsch-tschechischen Podium** traten gemeinsam oder im Wechsel Künstler aus beiden Ländern auf, es wurde geswingt, Gypsy-Musik gespielt, Zymbalklänge mit Free Jazz gewürzt. Neben dem deutsch-tschechischen Theater V.O.S.A. mit seiner Akrobatik- und Puppenshow waren Legenden wie Spejbl und Hurvínek zu sehen. Und auch für leckeres Essen und gut gekühltes tschechisches Bier war gesorgt. Highlight des freitäglichen Abendprogramms auf dem Hauptpodium war ein gemeinsamer Auftritt des Barockorchesters Collegium 1704 mit dem tschechischen Popstar Vojtěch Dyk, am Samstag ließ sich das Publikum vom Elektroswing der Kultband MYDY verzaubern.

Die insgesamt siebzehntausend Besucherinnen und Besucher konnten auf einem **NGO Market** bei ca. 30 Ständen deutscher und tschechischer Non-Profit-Organisationen haltmachen, sich in deutsch-tschechischem Fußball-Dribbling erproben, sich „auf ergebirgische Art“ frisieren lassen oder in einer **Erinnerungsoase** mit Poesiomaten aus der Sudetenlandschaft und Karel Cudlín's Porträtaufnahmen tschechischer NS-Opfer zur Ruhe und zum Nachdenken kommen. Hier traf sich auch Frank-Walter Steinmeier persönlich mit zwei Zeitzeuginnen des Holocausts. Am nächsten Tag trat er dann gemeinsam mit unseren Geschäftsführern, mit dem Schriftsteller Jaroslav Rudiš und mit der Projektkoordinatorin Anne Liebscher bei einer Podiumsdiskussion auf. Zum Abschied überreichten wir ihm – wie auch dem tschechischen Botschafter und einstigen Geschäftsführer des Fonds Tomáš Kafka – den Schlussteil unserer 25-teiligen Comicserie **Bidler ausdr doitschtschächischn Gešchichde**, in dem der bildende Künstler Jaz witzig und pointiert die Gründe für die Entstehung des Zukunftsfonds beleuchtet.

Unvergesslich war jedoch bereits die Fahrt Prag–Dresden–Berlin und zurück, für die wir einen **deutsch-tschechischen Kulturzug**

organisiert hatten. In einem der Waggons las der Schriftsteller Jaroslav Rudiš aus seinem Buch „Gebrauchsanweisung fürs Zugreisen“, der zweite wurde von Theater und Kabarett zum Lachen gebracht, der dritte von Žofie, der Frontfrau der Band MYDY, zum Tanzen.

Den Weg vom Bahnhof zum Schloss Bellevue legten die Fahrgäste entlang der Spree auf eigene Faust zurück und ihr farbenfroher Zug trug die Leichtigkeit unseres Festes in die umgebende Stadt.

Das gemeinsame Berlin-Erlebnis hallte auch bei unserer Jubiläumsfeier Ende Oktober in Prag noch nach. Bindeglied war das Orchester Collegium 1704, das unter Leitung von Václav Luks in beiden Städten auftrat. Vor dem **Festkonzert in der Prager Kreuzung** begrüßte der tschechische Präsident **Petr Pavel** das Publikum in einer Videobotschaft, in der er auch den Fonds beglückwünschte.

Und was ist die Botschaft unseres Jubiläums? Die Gründung des Zukunftsfonds war von dem Wunsch getragen, dass Deutsche und Tschechen die negativen Erfahrungen der Vergangenheit überwinden und wieder mit- und nebeneinander zu leben lernen. Nach 25 Jahren können wir aus eigener Erfahrung sagen: **Die Menschen aus beiden Ländern haben den Weg zueinander gefunden und wissen bereits: „Gemeinsam sind wir stärker!“**

Děkujeme,
pane prezidente!
Herzlichen Dank,
Herr Bundespräsident!

Foto Ivan Svoboda

Foto Ivan Svoboda

Reflexe – výzvy –
horizonty

Reflexionen –
Herausforderungen –
Horizonte

Foto Ivan Svoboda

Foto Ivan Svoboda

Foto Ondřej Staněk

Foto Ondřej Staněk

Foto Ondřej Staněk

V hlavní roli
občanská společnost
Die Zivilgesellschaft
in der Hauptrolle

Foto Ivan Svoboda

Foto Ondřej Staněk

Foto Ivan Svoboda

Foto Ivan Beneš

Jedeme v tom
společně

Gemeinsam
an Bord

Foto Ivan Svoboda

Foto Martin Kříž

Foto Ivan Beneš

Foto Ivan Beneš

Foto Ivan Svoboda

téma roku

Nejprve nám pandemie ukázala, jak křehké mohou být některé naše civilizační jistoty. Další otřes a šok způsobila ruská agrese na Ukrajině. Globální krize doléhají na každého z nás a otevírají dveře strachu a nejistotě. Rozhodli jsme se proto motivovat vznik projektů, které přispívají k odolnosti jednotlivců i celé společnosti.

Téma roku **Jak se z toho nezbláznit – Společně jsme silnější!** jsme vyhlásili v době, kdy jsme po zmírnění pandemie mohli znovu začít oceňovat a vychutnávat tradiční koloběh života. K němu patří i prázdniny, které děti tráví **Spolu v přírodě** – třeba na táboře bez digitálních technologií v Ekocentru Brniště. Dva turnusy pro ně uspořádal Podralský nadační fond a spolek Naturschutz-Zentrum Oberlausitzer Bergland už podruhé. České a německé děti se společně učily, jak přežít v přírodě nebo jak se vypořádat s „blbou náladou“. Dokonce si samy sestavily vlastní desatero pro duševní pohodu.

Klíč k životní pohodě se na česko-saském **Dni s jógou přeshraničně** učilo hledat několik desítek českých a německých účastníků. Zorganizoval ho lektor jógy a tance Patrick von Bardeleben ze spolku 84'TIL z Hohnsteinu společně s Krásnolipským spolkem. V panelové diskusi se k otázce „Jak si udržet rovnováhu v neklidné době?“ vyjadřovali psychiatři, psychologové a fyzioterapeuti, kteří ve své praxi čelí nárůstu psychosomatických onemocnění. Došli k jednoznačnému závěru: duševní pohoda spolu s fyzickou zdatností jsou obranné mechanismy a posilují imunitu každého z nás proti každodennímu stresu v neklidném světě.

V jarních měsících ještě doznávalo naše předchozí téma roku **Svět se změnil**. Jedním z příkladů bylo setkání žáků odborných škol z Koblenze a Moravských Budějovic, nazvané **Mladí podávají svědectví a zprávu o době coronavirové pandemie**. Každý z nich podal osobní svědectví, jak prožíval tři roky s koronavirem a jaký měly dopad na jeho život. Učitelé je otázkami podněcovali k sebereflexi a žáci ji zaznamenávali ve formě podcastů. Vznikl tak dobový dokument, který uchová jejich zkušenosti a navždy jim bude tuto mimořádnou dobu připomínat.

Thema des Jahres

Erst hat die Pandemie uns gelehrt, wie zerbrechlich einige unserer zivilisatorischen Sicherheiten sein können. Dann kam der Schock des russischen Angriffskriegs gegen die Ukraine. Die globalen Krisen setzen jedem Einzelnen von uns zu und bringen Angst und Unsicherheit mit sich. Wir wollten daher Projekte anregen, die zur Resilienz Einzelner wie auch der ganzen Gesellschaft beitragen.

Unser Jahresthema **Bloß nicht durchdrehen – gemeinsam sind wir stark!** haben wir ausgeschrieben, als wir nach dem Abklingen der Pandemie gerade wieder einen „normalen“ Lebensrhythmus schätzen und genießen lernten. Für Kinder gehören dazu auch Ferien, die sie **Zusammen in der Natur** verbringen können – z. B. in einem Camp ohne Digitaltechnologien im Ökozentrum Brniště (Brims). Der Stiftungsfonds Podralsko (Podralský nadační fond) und das Naturschutz-Zentrum Oberlausitzer Bergland haben bereits zum zweiten Mal zwei Durchgänge dieses Camps veranstaltet. Deutsche und tschechische Kinder lernten hier gemeinsam, wie sie in der Natur überleben und wie sie mit schlechter Laune umgehen können. Und sie stellten sogar selbst Zehn Gebote der inneren Ruhe auf.

Den Schlüssel zu Ruhe und Ausgeglichenheit suchten auch deutsche und tschechische Teilnehmende auf einem tschechisch-sächsischen **Grenzübergreifenden Tag mit Yoga**. Diesen hatten der Yoga- und Tanzlehrer Patrick von Bardeleben vom Hohensteiner Verein 84'TIL und der Verein Krásnolipský spolek aus Krásná Lípa (Schönlinde) organisiert. In einer Panel-Diskussion äußerten sich Psychiater, Psychologen und Physiotherapeuten, die in ihrer Praxis mit einem Anstieg psychosomatischer Erkrankungen konfrontiert sind, zu der Frage, wie man in unruhigen Zeiten das Gleichgewicht wahren kann. Und sie kamen zu dem eindeutigen Schluss: Innere Ruhe und körperliche Fitness sind Schutzmechanismen, die unsere Stressresistenz in einer unruhigen Welt stärken.

In den Frühjahrsmonaten liefen noch Projekte zu unserem vorherigen Jahresthema **Veränderte Welt – wie gehen wir damit um**. So zum Beispiel ein Treffen von Schülern berufsbildender Schulen aus Koblenz und Moravské Budějovice (Budwitz) mit dem Titel **Jugendliche Zeitzeugen berichten von der Coronapandemie**. Die Jugendlichen berichteten einzeln davon, wie sie persönlich die drei Corona-Jahre erlebt und wie sich diese auf ihr Leben ausgewirkt haben. Ihre durch Fragen der Lehrkräfte angeregten Selbstreflexionen hielten sie in einem Podcast fest, der ihre Erfahrungen bewahrt und sie für immer an diese außergewöhnliche Zeit erinnern wird.

mládež a školy

Velká chuť se znovu potkávat „naživo“ přispěla k nárůstu počtu projektů. Ten překonal i čísla před covidem! Skvěle přitom zafungovaly naše motivační programy „Začínáme!“ nebo „Jazyková animace pro všechny“, stejně jako úsilí investované do komunikace s veřejností.

Zažili jsme to všichni – napětí, nejistotu, pochyby, udělám to, nebo ne...? Se stejnými pocity bojují i dnešní studenti před svou první velkou zkouškou. Maturita je zlom v životě, krok k dospělosti, vstupenka k vyššímu vzdělání. Nebýt na to sám, to často maturantům pomáhá ze všeho nejvíc. Z této myšlenky vychází projekt **Hör maturitu aneb Poslouchej Abi** spolku Prostor pro rozvoj. Čeští a němečtí studenti za pomoci nových technologií na gymnáziu v Nittenau společně vytvořili a zveřejnili sérii podcastů, které mají usnadňovat přípravu na maturitu z němčiny. Skládá ji každoročně zhruba tisícovka českých studentů. Nahrávky rodilých mluvčích se navíc hodí k popularizaci německého jazyka. Zámek Hainewalde kousek od Žitavy je jako stvořený pro pohodový nedělní výlet. Idyla má ale jeden háček: v roce 1933 zde na několik měsíců vznikl první koncentrační tábor v Sasku pro německé odpůrce nacismu. Na workshopu **Náš region – naše budoucnost**, připraveném organizací Hillersche Villa a sdružením A BASTA!, odkrývali historii tohoto místa žáci z jedné české a jedné německé školy v pohraničí. Získané vědomosti proměnili v divadelní a hudební představení, které bylo v září 2023 uvedeno na Dni demokracie v Žitavě.

Někdy stačí jen jeden člověk, aby se věci daly do pohybu. Sophia Holtröhr studovala doma v Severním Porýní-Vestfálsku na waldorfské škole a podobnou si našla i v severočeských Semilech. Během svého půlročního **středoškolského studijního pobytu** si nejen procvičila češtinu, ale svou přítomností nadchla učitele a spolužáky pro založení německého klubu. Dívce se na semilské škole tak zalíbilo, že si pobyt v Česku ještě o půl roku prodloužila.

Jugend und Schule

Die große Freude darüber, sich wieder „live“ treffen zu können, trug zu einem Anstieg der Projektzahlen bei, der sogar die Zahlen vor Corona übertraf! Einen positiven Effekt hatten dabei unsere Motivationsprogramme „Auf geht’s!“ und „Sprachanimation für alle“, ebenso wie unsere Öffentlichkeitsarbeit.

Wir alle haben es durchgemacht – Spannung, Unsicherheit, Zweifel: Packe ich das oder packe ich es nicht...? Mit denselben Gefühlen haben auch heutige Jugendliche vor ihrer ersten großen Prüfung zu kämpfen. Das Abi ist eine Zäsur im Leben, ein Schritt in Richtung Erwachsensein, die Eintrittskarte zu höherer Bildung. Nicht alleine damit zu sein, hilft Abiturienten am meisten. Dieser Gedanke lag auch dem Projekt **Hör maturitu oder Poslouchej Abi** des Vereins Prostor pro rozvoj zugrunde. Deutsche und tschechische Jugendliche haben mithilfe neuer Technologien am Gymnasium Nittenau gemeinsam eine Serie von Podcasts aufgenommen und veröffentlicht, die die Vorbereitung auf das Deutsch-Abitur erleichtern soll. Es wird jährlich von etwa tausend tschechischen Schülerinnen und Schülern abgelegt. Die Aufnahmen von Muttersprachlern können zudem zu einer größeren Popularität des Deutschen in Tschechien beitragen.

Das Schloss Hainewalde bei Zittau ist für einen behaglichen Sonntagsausflug wie geschaffen. Die Idylle hat jedoch einen Haken: Im Jahr 1933 befand sich hier einige Monate lang das erste Konzentrationslager für deutsche Nazi-Gegner in Sachsen. In dem von der Hillerschen Villa und dem Verein A BASTA! konzipierten Workshop **Unsere Region – unsere Zukunft** haben Schülerinnen und Schüler einer deutschen und einer tschechischen Schule aus der Grenzregion gemeinsam die Geschichte dieses Ortes erforscht. Ihre Erkenntnisse verwandelten sie in eine Theater- und Musikvorstellung, die im September 2023 auf dem Tag der Demokratie in Zittau aufgeführt wurde.

Manchmal genügt ein einzelner Mensch, um etwas ins Rollen zu bringen. Sophia Holtröhr war in Nordrhein-Westfalen Schülerin einer Waldorfschule. Eine solche fand sie auch im nordböhmischen Semily, und während ihres halbjährigen **Gastschulaufenthalts** hat sie nicht nur ihr Tschechisch verbessert, sondern auch Lehrer und Mitschüler zur Gründung eines Deutsch-Klubs inspiriert. Sophia hat es an der Schule in Semily so gut gefallen, dass sie ihren Aufenthalt in Tschechien noch um ein halbes Jahr verlängert hat.

kultura

Kulturní a uměleckou spolupráci nepostihl v období covidového patu tak drastický propad jako jiné oblasti. K její regeneraci došlo už v roce 2022 a v následujícím roce se počet podpořených projektů ještě zvýšil. Obracejí se na nás stále noví aktéři a ukazují se tak, že obě umělecké scény jsou dobře prosítované.

Kdo jsem? A proč jsem tady? Existenciální otázky v době globalizovaného světa nabývají na síle. Hledání identity se stále častěji dostává do popředí veřejné debaty a nachází otisk v umělecké tvorbě. **Neplivej mi do tváře!**, výkřik, obrana, provokace, východisko. Mladý malíř Mersud Selman, Berlíňan romského původu pocházející z Bosny a Hercegoviny, tak nazval soubor svých dvaceti velkoformátových olejomalb a doprovodných videí, které představil na pražské Novoměstské radnici. Jeho výstava se konala v rámci romského festivalu **Khamoro** pořádaného spolkem Slovo 21.

Imaginace – jiná odpověď na touhu vyjádřit sebe sama. Role průvodců na této cestě se ujalo Divadlo bratří Formanů. Jejich představitost, kreativita a řemeslný um stvořily pohádkový svět **Imaginárium**. Kulisy z představení, loutky a zvukové instalace zaplní přes tři sta metrů čtverečních v hesenském Grimmwelt Kassel, největším centru pohádek bratří Grimmů na světě. Navíc se tak propojí česká a německá vypravěčská tradice. Živou a hravou výstavu koncipovanou Matějem Formanem doplní interaktivní dílny spřátelených umělců, kde si malí i velcí třeba mohou vyřezat vlastní loutku.

Někdy je zachování vlastní identity doslova otázkou života a smrti. Jaké to je, ocitnout se v cizí zemi a stát se pro ostatní člověkem druhé, třetí nebo ještě nižší kategorie? Touto zkušeností si prošly oběti nucené práce v Německé říši. Nacisté k ní přinutili víc než 13 milionů lidí, z toho kolem půl milionu českých mužů a žen. Jedni z posledních žijících svědků se stali protagonisty dokumentární filmové trilogie **Práce pro nepřítele**. Podpořili jsme ji už dříve (2021), ale v tomto roce se česko-německému autorskému a koprodukčnímu týmu podařilo dotáhnout tento náročný televizní projekt do finále a oslovit publikum v celé Evropě. Dokument odvysílala Česká televize a německá ARD/MDR, stejně jako rakouská ORF nebo evropská stanice ARTE.

Kultur

Die kulturelle und künstlerische Zusammenarbeit erlebte während der Corona-Flaute keinen so drastischen Einbruch wie andere Bereiche. Sie konnte sich bereits im Jahr 2022 regenerieren und im Jahr darauf stieg die Zahl der geförderten Projekte abermals an. Es wenden sich immer wieder neue Akteure an uns, was von der guten Vernetzung der deutschen und tschechischen Kulturszene zeugt.

Wer bin ich? Und warum bin hier? In einer globalisierten Welt gewinnen existenzielle Fragen an Bedeutung. Identitätssuche steht immer öfter im Fokus der öffentlichen Debatte und spiegelt sich auch im künstlerischen Schaffen wider. **Do not spit in my face!** Aufschrei, Verteidigung, Provokation, Ausweg. So hat der junge Maler Mersud Selman, ein aus Bosnien-Herzegowina stammender Berliner mit Roma-Wurzeln, eine Gruppe von zwanzig großformatigen Ölbildern und begleitenden Videos genannt, die im Prager Neustädter Rathaus zu sehen waren. Die Ausstellung fand im Rahmen des vom Verein Slovo 21 veranstalteten Roma-Festivals **Khamoro** statt.

Eine andere mögliche Antwort auf die Sehnsucht nach Selbsta Ausdruck ist die Imagination. Das Theater der Gebrüder Forman lädt uns zu einer solchen Reise ein. Ihre Vorstellungskraft, ihre Kreativität und ihr handwerkliches Können haben die märchenhafte Welt des **Imaginariums** entstehen lassen, das mit seinen Theaterkulissen, Puppen und Klanginstallationen über dreihundert Quadratmeter in der Grimmwelt Kassel füllt, dem weltweit größten Ausstellungszentrum zu den Märchen der Gebrüder Grimm, und damit auch deutsche und tschechische Erzähltradition verbindet. Die von Matěj Forman konzipierte lebendige und spielerische Ausstellung wird durch interaktive Workshops befreundeter Künstler ergänzt, in denen sich Kinder und Erwachsene zum Beispiel eine eigene Puppe schnitzen können.

Manchmal ist die Wahrung der eigenen Identität buchstäblich eine Frage von Leben und Tod. Wie fühlt es sich an, in einem fremden Land zu leben und für andere ein Mensch zweiter, dritter... Klasse zu sein? Diese Erfahrung haben Opfer von Zwangsarbeit im Deutschen Reich gemacht. Während der NS-Zeit mussten mehr als 13 Millionen Menschen Zwangsarbeit verrichten, darunter auch etwa eine halbe Million tschechischer Frauen und Männer. Einige der letzten noch lebenden Zeitzeugen sind Protagonisten der Dokumentarfilmtrilogie **Unter Deutschen – Zwangsarbeit im NS-Staat**. Diese wurde von uns schon einmal (2021) gefördert. In diesem Jahr hat das deutsch-tschechische Autoren- und Koproduktionsteam sein anspruchsvolles Fernsehprojekt zu Ende geführt und damit ein breites Publikum in ganz Europa angesprochen. Die Trilogie wird im Tschechischen Fernsehen, in der ARD/MDR, im Österreichischen Rundfunk und vom europäischen Sender ARTE ausgestrahlt.

diskusní fóra a odborná spolupráce

Všimáme si toho už delší dobu: roste počet projektů zaměřených na otázky, které nejsou ryze česko-německé, ale týkají se obou zemí a vyžadují společné odpovědi. Témata ze společné minulosti nezmizela, je však zájem nahlížet je nově a s využitím moderních technologií.

Prostor bezpečí, vzpomínek, setkání s přírodou a návratu ke kořenům – to vše nám evokuje zahrada. Unikáme tam, když chceme přijít na jiné myšlenky, najít rovnováhu. Prostředí, kde se uzdravuje tělo i duše, revitalizuje se a sílí. **Zahradní terapie pomáhá** je projekt spolků Přírodní zahrada z Jindřichova Hradce a Neue Wege ze Saska-Anhaltska. Na workshopech se propojili zahradníci, ergoterapeuti a pečovatelky, společně hledali cesty, jak zahradní terapie uplatnit v nemocnicích, domovech pro seniory nebo léčebnách pro dlouhodobě nemocné.

Válka Ruska proti Ukrajině, pandemie covidu-19, extrémní změny klimatu – každodenní zkušenost potvrzuje, že zvládnout výzvy současného světa mohou evropské země pouze společnými silami. Zároveň s tím roste význam mezikulturního vzdělávání, které nám pomáhá vést diskusi o těchto krizových situacích s respektem k názoru toho druhého. To všechno si uvědomují mladí organizátoři **česko-německé konference z pohledu studentek a studentů**. Uskutečnila se v Ludwigsburgu a záštitu nad ní převzala tamní Vysoká škola pro veřejnou správu a finance spolu s Jihočeskou univerzitou.

Nejsevernější místo České republiky, Šluknovský výběžek, je malé území poznamenané velkými dějinami. Od středověku se tu potkávali Češi, Němci a Lužičtí Srbové. Velký zlom nastal krátce po válce, kdy byli vysídlováni Němci, nový domov zde nacházeli Češi a za prací přicházeli Lužičtí Srbové. Tato výjimečná konstelace inspirovala dvě desítky mladých lidí z Biskupského gymnázia ve Vansdorfu a Lužickosrbského gymnázia v Budyšině k **vytvoření naučné stezky** v audiovizuální, analogové i digitální podobě. Konkrétně vymysleli výstavní panely s QR kódy odkazujícími na informace, které sestavili ze vzpomínek pamětníků – Lužických Srbů žijících ve Varnsdorfu.

Dialogforen und fachlicher Austausch

Wir beobachten es schon seit Längerem: eine wachsende Zahl an Projekten zu Fragen, die keine rein deutsch-tschechischen sind, aber beide Länder betreffen und gemeinsame Antworten erfordern. Auch Themen aus der gemeinsamen Vergangenheit sind nach wie vor präsent, es besteht jedoch Interesse, sie mit neuem Blick zu betrachten – und unter Nutzung moderner Technologien.

Refugium, Erinnerungsraum, Raum der Begegnung mit der Natur oder der Rückkehr zu den Wurzeln – all das verbinden wir mit einem Garten. Er dient uns als Rückzugsort, wenn wir auf andere Gedanken kommen, unser Gleichgewicht wiederfinden wollen. Er lässt Körper und Seele gesunden, und hilft uns, neues Leben und neue Kraft zu schöpfen. **Garten-Therapie hilft** ist ein Projekt der Vereine Přírodní zahrada aus Jindřichův Hradec (Neuhaus) und Neue Wege aus Sachsen-Anhalt. Die an den Workshops beteiligten Gärtner, Ergotherapeuten und Pflegerinnen suchten gemeinsam nach Wegen, wie sich Garten-Therapie in Krankenhäusern, Seniorenheimen oder Einrichtungen für chronisch Kranke anwenden lässt.

Der Krieg Russlands gegen die Ukraine, die Corona-Pandemie, die extremen Klimaveränderungen – unsere alltäglichen Erfahrungen zeigen, dass die europäischen Länder die Herausforderungen der heutigen Welt nur mit vereinten Kräften meistern können. Damit wächst auch die Bedeutung interkultureller Bildung: Sie befähigt uns, mit Respekt gegenüber der Meinung des anderen über Krisenmomente zu diskutieren. All das war den jungen Organisatoren der Konferenz **Die deutsch-tschechischen Beziehungen aus der Perspektive von Studierenden** sehr wohl bewusst. Die Konferenz fand in Ludwigsburg statt, Schirmherren waren die dortige Hochschule für öffentliche Verwaltung und Finanzen und die Südböhmische Universität Budweis.

Die nördlichste Ecke der Tschechischen Republik, der sogenannte Schluckenauer Zipfel, ist ein kleines, aber von der großen Geschichte gezeichnetes Gebiet. Seit dem Mittelalter begegneten sich hier Deutsche, Tschechen und Sorben. Die große Zäsur kam kurz nach dem Krieg, als die deutsche Bevölkerung vertrieben wurde, Tschechen hier ein neues Zuhause fanden und Sorben zur Arbeit in die Gegend kamen. Diese außergewöhnliche Konstellation inspirierte etwa zwanzig junge Leute aus dem Bischöflichen Gymnasium Varnsdorf und dem Sorbischen Gymnasium Bautzen zur **Erstellung eines Lehrpfades** in audiovisueller, analoger und digitaler Form. Konkret handelt es sich um Ausstellungstafeln mit QR-Codes. Sie enthalten Links zu Informationen, die die Jugendlichen anhand der Erinnerungen von Zeitzeugen – in Varnsdorf lebenden Sorbinnen und Sorben – zusammengetragen haben.

publikace

Další svazek díla velkého českého básníka nebo lokální sonda ke kořenům společné identity v Sudetech. Tematický záběr podpořených publikací byl opět široký. A stejně rozmanité bylo i jejich žánrové rozpětí: od monografií a sborníků přes vzpomínky až po krásnou literaturu.

Rozhodnutí vydat sebrané spisy Vladimíra Holana dvojjazyčně vyžadovalo hodně odvahy. Básnické a prozaické dílo této zásadní osobnosti české literatury 20. století je natolik rozsáhlé, že byl úkol rozplánován na dvacet let. Ujalo se ho nakladatelství Winter z Heidelbergu a projekt jde nyní pomalu, ale jistě do finále. Publikován byl poslední česko-německý svazek **Sbohem? / Adieu?** K vydání jej připravili přední znalci autorova díla, editoři Michael Špirit a Urs Heftrich. Autorův metafyzický jazyk do němčiny úspěšně převedla Věra Koubová. Ediční počín umožní německému čtenáři poznat a pochopit hloubku i rozsah Holanovy tvorby v souvislostech jeho života a epochy. K některým historickým otázkám stojí za to se vracet opakovaně a hledat na ně generační odpovědi. Tím spíše, jestliže se v minulých dobách staly obětí tendenčních výkladů a dotýkají se tak citlivých témat, jako jsou osud lidických žen nebo tragický konec života Mileny Jesenské. Historička Pavla Plachá ve své knize **Zpřetrhané životy** za pomoci moderních výzkumných metod a málo známých pramenů, ale zároveň velmi čtivě přiblížila osudy česko-slovenských žen v koncentračním táboře Ravensbrück. Německý překlad její práce vydalo nakladatelství VSA z Hamburku a kniha se už stala předmětem česko-německé odborné debaty. Dvacáté století se podepsalo na proměnách regionu, kde Čechy a Němce po staletí propojovala společná historie, kultura i tradice. **Zmizelá Šumava**, trilogie bohatě vybavená archivními dokumenty a současnými fotografiemi, vypráví příběhy lidí žijících na místech, která už v příhraniční oblasti nenajdeme. Němečtí rodáci z Heimatverein d’Ohetaler Riedlhütte a jejich přátelé ze Šumavského spolku se na nás obrátili v pevné víře, že německý překlad tohoto titulu pomůže opravit zbořené mosty mezi českými a německými obyvateli šumavského pomezí.

Publikationen

Ein weiterer Band aus dem Werk eines großen tschechischen Dichters oder eine Reise zu den Wurzeln gemeinsamer Identität in den Sudeten – das Themenspektrum der geförderten Publikationen war wieder breitgefächert. Und genauso die vertretenen Genres: von Monografien und Sammelbänden über Memoiren bis hin zu Belletristik.

Die Entscheidung, Vladimír Holans gesammelte Werke zweisprachig herauszugeben, erforderte viel Mut. Das dichterische und erzählerische Werk dieses wichtigen Vertreters der tschechischen Literatur des 20. Jahrhunderts ist so umfangreich, dass für das Vorhaben zwanzig Jahre eingeplant wurden. Nun geht das Projekt des Heidelberger Winter Verlags langsam, aber sicher in die Endphase. Es wurde ein letzter deutsch-tschechischer Band mit dem Titel **Sbohem? / Adieu?** herausgegeben. Die Herausgabe der Publikation übernahmen mit Michael Špirit und Urs Heftrich zwei führende Holan-Kenner, die metaphysische Sprache des Autors wurde von Věra Koubová gekonnt ins Deutsche übertragen. Dank dieses Projekts hat das deutsche Lesepublikum nun die Möglichkeit, die Tiefe und den Umfang von Holans Schaffen im Kontext seines Lebens und seiner Epoche kennenzulernen und zu verstehen. Manche historischen Fragen verdienen eine wiederholte Auseinandersetzung und Suche nach Antworten aus der Perspektive der nächsten Generation. Besonders dann, wenn sie in der Vergangenheit Gegenstand tendenziöser Interpretationen waren und so sensible Themen wie das Schicksal der Frauen von Lidice oder das tragische Lebensende Milená Jesenskás betreffen. Die Historikerin Pavla Plachá setzt sich in ihrem Buch **Zerrissene Leben** mithilfe moderner Forschungsmethoden und wenig bekannter Quellen, zugleich aber in gut lesbarer Form mit Schicksalen tschechoslowakischer Frauen im KZ Ravensbrück auseinander. Im VSA Verlag Hamburg ist nun eine deutsche Übersetzung ihrer Arbeit erschienen und das Buch ist bereits zum Gegenstand einer deutsch-tschechischen Fachdebatte geworden. Das zwanzigste Jahrhundert hat sich tief in das Antlitz einer Region eingeschrieben, in der Deutsche und Tschechen jahrhundertlang durch eine gemeinsame Geschichte, Kultur und Tradition verbunden waren. Die mit vielen Archivdokumenten und historischen Fotografien angereicherte Trilogie **Verschwundener Böhmerwald** erzählt Geschichten von Menschen, die an Orten lebten, welche in der heutigen Grenzregion nicht mehr zu finden sind. Die Initiatoren des Projekts, deutsche Landsleute vom Heimatverein d’ Ohetaler Riedlhütte und ihre Freunde vom tschechischen Verein Šumavský spolek, haben sich in dem festen Glauben an uns gewandt, dass die deutsche Übersetzung des Buches zur Erneuerung der abgebrochenen Brücken zwischen den deutschen und tschechischen Bewohnern dieser Region beitragen kann.

památky

Lidé v českém pohraničí i vnitrozemí si uvědomují, jaké hodnoty jim zanechali jejich němečtí nebo židovští předchůdci. Péči o desítky let chátrající kostely, hřbitovy či synagogy proto místo původních majitelů stále častěji přebírají obce a místní spolky.

Příběh bájného Fénixe připomíná znovuzrození **synagogy v Čáslavi**. Ojedinelá kulturní památka vznikla na přelomu 19. a 20. století v maurském slohu. Tamní židovská obec ji využívala do druhé světové války, pak byla skladištěm, než ji v 90. letech získali zpět původní majitelé. V posledních letech o ni pečují potomci paní Dagmar Lieblové – pamětnice holocaustu. Ze svého nadačního fondu investovali již několik milionů korun a nás nyní poprvé požádali o příspěvek na pokračování obnovy. Synagogu by chtěli proměnit v kulturně-vzdělávací centrum, memento antisemitismu a rasismu. Na jeho koncepci spolupracují s památkem na místě koncentračního tábora Neuengamme.

Stejně úsilí vkládá už od roku 2011 obec Blatno v Krušných horách do záchrany zdejšího **katolického kostela sv. Michaela archanděla**, v jehož prostorách společně s partnerským spolkem z Marienberg-Zöblitz již léta pořádá kulturní akce. Souvisí s tím téměř pohádkový příběh varhan z roku 1782, které z kostela zmizely v 80. letech a teprve před dvěma lety se znovu objevily v Drážďanech. Jejich zachránce je zrestauroval a přál si, aby zase hrály. Zájem o ně měli v Míšni nebo americkém Oregonu. Dozvěděli se o nich ale i zastupitelé z Blatna a varhany získali zpět. Pro jejich instalaci je nezbytná rekonstrukce kůru, na kterou jsme přispěli. Příspěvkem na dokončení obnovy **evangelického kostela v Českém Lípě** jsme zároveň podpořili propojení současných a bývalých obyvatel města. Společný projekt náboženské obce Církve československé husitské a spolku německých rodáků Leipaer Heimat v Pasově rozpohyboval spolupráci, která se nyní dále rozvíjí. Vynikající akustika kostela nejlépe vyznívá při koncertech klasické hudby, například během nám dobře známého festivalu Lípa Musica.

Baudenkmäler

In der tschechischen Grenzregion wie auch im Landesinneren sind sich die Menschen der Werte bewusst, die ihnen die einstige deutsche oder jüdische Bevölkerung hinterlassen hat. Die Pflege von jahrzehntelang verfallenden Kirchen, Friedhöfen oder Synagogen übernehmen daher anstelle der einstigen Eigentümer immer öfter Gemeinden oder lokale Vereine.

Die Wiedergeburt der **Synagoge in Čáslav** lässt an die Geschichte des sagenhaften Phoenix denken. Das einzigartige Kulturdenkmal wurde um die Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert im maurischen Stil erbaut. Bis zum Zweiten Weltkrieg wurde es von der dortigen jüdischen Gemeinde genutzt, danach diente es als Lagerraum, bis es in den 1990er Jahren wieder von den ursprünglichen Eigentümern übernommen wurde. In den letzten Jahren befindet sich das Bauwerk in der Obhut der Nachfahren von Dagmar Lieblová – einer Zeitzeugin des Holocausts. Diese haben bereits mehrere Millionen Tschechische Kronen aus ihrem Stiftungsfonds in den Bau investiert und nun erstmals bei uns einen Zuschuss für die Fortführung der Renovierungsarbeiten beantragt. Sie möchten die Synagoge in ein Kultur- und Bildungszentrum, ein Mahnmal gegen Rassismus und Antisemitismus verwandeln. Bei der Konzeption ihres Vorhabens arbeiten sie mit der KZ-Gedenkstätte Neuengamme zusammen.

Mit ähnlichem Engagement bemüht sich die erzgebirgische Gemeinde Blatno (Platten) seit 2011 um die Rettung der **katholischen Erzengel-Michael-Kirche**, in deren Räumen sie gemeinsam mit ihrem Partnerverein aus Marienberg-Zöblitz schon seit Jahren Kulturveranstaltungen organisiert. Damit verbunden ist die nahezu märchenhafte Geschichte einer aus dem 18. Jahrhundert stammenden Orgel, die in den 1980er Jahren aus der Kirche verschwand und erst vor zwei Jahren in Dresden wiederentdeckt wurde. Ihr Retter hatte sie restauriert und wollte, dass sie wieder gespielt wird. Interesse an der Orgel kam nicht nur aus dem sächsischen Meißen, sondern auch aus dem amerikanischen Oregon. Doch auch Vertreter aus Blatno hatten von ihr gehört, und so kehrte sie in ihre einstige Heimat zurück. Für ihre Wiederinstallation in der Kirche ist eine Rekonstruktion der Orgelempore nötig, die von uns mitfinanziert wurde.

Mit unserem Zuschuss für die Fertigstellung der Renovierungsarbeiten in der **evangelischen Kirche in Česká Lípa (Böhmisch Leipa)** haben wir zugleich die Vernetzung zwischen den heutigen und den früheren Bewohnern der Stadt gefördert. Das gemeinsame Projekt einer Religionsgemeinde der Tschechoslowakischen hussitischen Kirche und früherer deutscher Landsleute vom Passauer Verein Leipaer Heimat legte den Grundstein für eine Zusammenarbeit, die sich nun weiterentwickelt. Die hervorragende Akustik der Kirche kommt am besten bei Konzerten klassischer Musik zur Geltung, so zum Beispiel bei dem uns gut bekannten Festival Lípa Musica.

partnerství

Restart česko-německých setkání přinesl oživení dlouholetých partnerství, ale i zapojení úplných nováčků. Zaznamenali jsme zájem vyzkoušet si nové formáty setkávání, zkoumat společné tradice a předávat si praktické zkušenosti.

Uběhnout 800 kilometrů není žádná legrace. Kromě fyzické kondice je k tomu zapotřebí pořádná dávka motivace. Ta rozhodně nechybí obyvatelům moravské Bystřice pod Hostýnem a Salzkottenu v Severním Porýní-Vestfálsku. Vzdálenost mezi oběma partnerskými městy urazili po svých. A šli na to systematicky: rozdělili si ji do desetikilometrových etap a na každou vyměřili jednu hodinu, celkem tedy 80 hodin „čistého běhu“ čtyř týmů. Tak vznikl projekt **80hodinový běh**. Nešlo jen o výkon, ale i o poznání. Jejich trasa vedla přes zajímavá místa na německé a české straně, navštívili také Prahu a naši kancelář. Posílení o společné zážitky dorazili do cíle – a tím je především jejich přátelství. V tom jsou zajedno i senioři z pěveckého sboru Ů60Chor z Kaufbeurenu a členové souboru Izerína z Jablonce nad Nisou, a proto spolu nacvičili píseň pro své první společné vystoupení. Jejich bývalý sbormistr poté zahrál na varhany svoji skladbu Idylle, kterou před sedmi lety věnoval právě přátelství obou měst. Koncert varhaníka na kůru byl pro posluchače obrazově přenášán do kostelní lodi. Atmosféra souzněla s mottem projektu: **V Jablonci opět Idyla**. Ne nadarmo se říká: Všechno se dá vyřešit u jednoho stolu. Materiální podoba této myšlenky byla k vidění na konci července na hlavní ulici v Selbu. Jejím středem se jako symbol bavorsko-českého přátelství táhl 300 metrů dlouhý stůl prostřený bílým ubrusem, květinami a různými dobrotami. Pozván byl každý bez ohledu na jazyk, kulturu nebo vyznání. Přeshraničním sousedům k tomu hrála kapela, klavír a na konci i diskžokej. Kromě místních přišli i ti s uprchlickou zkušeností, bezplatnou dopravu využily stovky lidí z Aše a okolních obcí. **Stůl přátelství** Ondřeje Kobzy a jeho spolku Piána na ulici byl symbolickou tečkou festivalu Bavorsko-české týdny přátelství.

Partnerschaften

Der Neustart deutsch-tschechischer Begegnungen hat zu einer Wiederbelebung langjähriger Partnerschaften, aber auch zur Einbeziehung völlig neuer Akteure geführt. Wir konnten ein Interesse am Ausprobieren neuer Begegnungsformate, an der Erforschung gemeinsamer Traditionen und am Austausch von praktischen Erfahrungen beobachten.

Ein 800-km-Lauf ist kein Spaziergang. Neben physischer Kondition gehört dazu auch ein beträchtliches Maß an Motivation. Das fehlt den Bewohnern der mährischen Stadt Bystřice pod Hostýnem und ihrer nordrhein-westfälischen Partnerstadt Salzkotten ganz bestimmt nicht. Sie legten die Distanz zwischen ihren beiden Städten auf ihre eigene Weise zurück und gingen dabei sehr systematisch vor: Sie unterteilten die Strecke in zehn Kilometer lange Etappen und planten für jede eine Stunde ein. Macht 80 Stunden „reines Laufen“, für vier beteiligte Teams. Bei diesem **80-Stunden-Staffellauf** ging es jedoch nicht nur um Leistung, sondern auch um neue Eindrücke. Die Strecke führte die Beteiligten durch interessante Orte auf deutscher und tschechischer Seite, wobei sie auch Prag und unser Büro besuchten. Um einige gemeinsame Erlebnisse reicher kamen sie schließlich ans Ziel – und das ist vor allem ihre Freundschaft. Letzteres gilt auch für den Kaufbeurener Ů60-Chor und das Ensemble Izerína aus Jablonec nad Nisou (Gablonz an der Neiße). Beide studierten ein Lied für einen ersten gemeinsamen Auftritt ein. Im Anschluss daran spielte der einstige Chorleiter auf der Orgel seine Komposition „Idylle“, die er sieben Jahre zuvor der Freundschaft zwischen den beiden Städten gewidmet hatte. Das Konzert des Organisten auf der Orgelempore konnte vom Publikum im Kirchenschiff auch per Bildübertragung mitverfolgt werden und die Atmosphäre harmonierte mit dem Motto des Projekts: **Wieder Idylle in Gablonz**. Nicht umsonst sagt man in Tschechien: An einem gemeinsamen Tisch lässt sich alles klären. Die materielle Umsetzung dieses Gedankens war Ende Juli in der Fußgängerzone von Selb zu sehen. In ihrer Mitte erstreckte sich – als Symbol der bayerisch-tschechischen Freundschaft – eine 300 Meter lange, mit einem weißen Tischtuch, Blumen und verschiedenen Leckereien gedeckte Tafel. Eingeladen waren alle, ungeachtet ihrer Sprache, Kultur oder Religion. Musikalisch begleitet wurde die grenzübergreifende Begegnung von einer Band, von Klaviermusik und schließlich von einem DJ. Außer Einheimischen kamen auch Menschen mit Fluchterfahrung, und darüber hinaus nutzten auch hunderte Gäste aus Aš und Umgebung die kostenlose Anfahrt. Die **Freundschaftstafel** von Ondřej Kobza und seinem Verein Piána na ulici war symbolischer Schlusspunkt des Festivals Bayerisch-tschechische Freundschaftswochen.

sociální projekty a menšiny

Na prvním místě nemusí být vždy jen civilizační otázky a globální výzvy. Někdy je ze všeho nejdůležitější empatie a trpělivý zájem o druhé. Takové byly i tentokrát projekty pro seniory, osoby s postižením nebo příslušníky menšin.

Snad už je to pryč! Následky ale doznívají. Jednou ze skupin, kterou covidová izolace zasáhla nejvíc, byli senioři. V roce 2023 byl nejvyšší čas vrátit se do reálného života, jen někdy chyběla odva- ha vyjít ven. Měla ji Martina Böhme, koordinátorka česko-němec- kých aktivit na Šluknovsku, a spolek Sebnitzer Sport Verein o8. Pro sedm desítek českých a německých seniorů připravili spolu s Krásnolipským spolkem dvanáct společných výletů s mottem **Společně a aktivně poznávat pohraničí**. Senioři se vypravili za místní architekturou, sklářskou tradicí nebo do muzea umělých květin v Sebnitz. Po sasko-české železniční trati projeli pohrani- čím, pěšky vyrazili do národního parku Saské Švýcarsko. Jak shr- nul jeden z účastníků: „Krásně, příjemně a smysluplně strávených dvanáct dnů během tří měsíců.“

Usnadnit cestování osobám s handicapem si vzal za cíl projekt **Sít bez bariér**. Vhodné trasy v oblasti mezi Libercem a Žitavou pro ně zmapoval spolek Disway z České Kamenice spolu s žitav- ským Centrem ochrany přírody. Našli tam bezbariérová turistická místa, kulturní památky, stejně jako ubytování a toalety a veškeré informace získané na dvou workshopech zanesli do speciální webové aplikace Disway Trails. Kromě lidí na vozíku mohou tyto trasy využívat také osoby se smyslovým postižením nebo rodiny s kočárky.

Výlety a cestování evokují vzpomínky na prázdniny. **Společnou dovolenou pro osoby se zdravotním postižením** zorganizovali dva dlouholetí partneři: teplický spolek Arkadie a organizace Lebenshilfe z městečka Gardelegen v Sasku-Anhaltsku. Čtrnáct mladých lidí mohlo díky nim strávit společné dny u Vranské pře- hrady na Vltavě, navštívit památky v Praze a poznat nové přátele. Zážitky, ze kterých načerpali novou energii a optimismus.

Sozialprojekte und Minderheiten

Nicht immer müssen an erster Stelle Zivilisationsprobleme und globale Herausforderungen stehen. Manchmal sind Empathie und geduldiges Interesse am anderen das Allerwichtigste. Genau davon waren auch diesmal die von uns geförderten Projekte für Senioren, Menschen mit Behinderung oder Angehörige von Minderheiten geprägt.

Wir haben es zwar hoffentlich hinter uns, die Folgen sind aber immer noch spürbar: Eine der Gruppen, die während der Pandemie am stärksten von Isolation betroffen waren, war die der Seniorinnen und Senioren. 2023 war es höchste Zeit, ins wirkliche Leben zurückzukehren, doch manchmal fehlte der Mut, nach draußen zu gehen. Martina Böhme, die im Schluckenauer Zipfel deutsch-tschechische Aktivitäten koordiniert, und der Sebnitzer Sportverein o8 fanden diesen Mut. Unter dem Motto **Gemeinsam aktiv das Grenzgebiet erkunden** bereiteten sie gemeinsam mit dem Verein Krásno- lipský spolek zwanzig Ausflüge für siebzig deutsche und tschechische Senio- ren vor. Diese hatten Gelegenheit, die lokale Architektur und Glastradition kennenzulernen oder das Sebnitzer Kunstblumenmuseum zu besuchen, mit dem Zug durch das sächsisch-böhmische Grenzland zu fahren oder zu Fuß den Nationalpark Sächsische Schweiz zu erkunden – kurz, wie es einer der Beteiligten formulierte, „innerhalb von drei Monaten zwölf schöne, an- genehm und sinnvoll verbrachte Tage“ zu erleben.

Ziel des Projekts **Netzwerk ohne Barrieren** war es, Menschen mit Handicap das Reisen zu erleichtern. Der Verein Disway aus Česká Kamenice (Böhmisch Kamnitz) und das Naturschutzzentrum Zittauer Gebirge haben geeignete Strecken in der Gegend zwischen Liberec und Zittau für sie herausgesucht. Dort finden sie nicht nur barrierefreie Wander- wege und Kulturdenkmäler, sondern auch barrierefreie Unterkünfte und Toiletten. Sämtliche Informationen, die während zweier Workshops zusam- menkamen, wurden in eine spezielle App mit dem Titel Disway Trails ein- gebracht. Die Wege können nicht nur von Menschen im Rollstuhl, sondern auch von Personen mit beeinträchtigter Wahrnehmung oder von Familien mit Kinderwagen genutzt werden.

Ausflüge, Reisen... – wer denkt da nicht an Ferien? Zwei langjährige Partner, der Teplitzer Verein Arkadie und die Organisation Lebenshilfe aus Gardele- gen in Sachsen-Anhalt, haben einen **Gemeinsamen Urlaub für Menschen mit gesundheitlicher Beeinträchtigung** organisiert. Vierzehn junge Leute konnten auf diese Weise gemeinsame Tage an der Talsperre Vrané nad Vltavou verbringen, Prager Baudenkmäler besichtigen und neue Freundin- nen und Freunde kennenlernen – Erlebnisse, aus denen sie neue Kraft und neuen Optimismus schöpften.

stipendia

Výzvou, závazkem, životním zlomem – tím vším je obvykle zahraniční studijní pobyt. Naše stipendia nadto umožňují hlouběji se ponořit do zvoleného tématu. V tomto akademickém roce jsme vysokoškolské studium v zemi sousedů umožnili sedmi mladým lidem z Česka i Německa a dva další se zapojili do našeho speciálního programu Jazyk sousedů v originále.

Dejme slovo jedné z nich: **Ulrike Hillerkuß** pochází z Bádenska-Württemberska, od německo-francouzských hranic. Ve svém projektu originálně přenesla tuto „hraničářskou“ zkušenost do nového kontextu a propojila ji se svým studijním oborem. Praktická část jejího výzkumu spočívá v poznávací túře podél hranic Česka, na kterou vyrazila na jaře 2024. Sama k tomu říká:

„Rozhodla jsem se pro tuto trasu, protože hranice na jedné straně odděluje Českou republiku od jejích sousedních zemí, ale zároveň představuje místo setkávání. Jednotlivé pohraniční úseky byly utvářeny historickými procesy, například železnou oponou, a tyto dějinné události ovlivňují i současnou společnost. V příštím akademickém roce bych ráda své zkušenosti využila v rámci vědecké práce o pojetí prostoru ve filozofii Jana Patočky.“

Stipendien

Herausforderung, Verpflichtung, Lebenszäsur – all das kann ein Studienaufenthalt im Ausland bedeuten. Unsere Stipendien machen es zudem möglich, sich intensiver in ein selbstgewähltes Thema zu vertiefen. In diesem akademischen Jahr haben wir sieben jungen Menschen aus Deutschland und Tschechien ein Hochschulstudium im Nachbarland ermöglicht. Zwei weitere beteiligten sich an unserem Sonderprogramm Nachbarsprache im O-Ton.

Lassen wir eine davon zu Wort kommen... **Ulrike Hillerkuß** stammt aus Baden-Württemberg, nahe der deutsch-französischen Grenze. In ihrem Projekt hat sie diese „Grenzerfahrung“ in origineller Weise auf einen neuen Kontext übertragen und mit ihrem Studienfach verknüpft. Der praktische Teil ihrer Forschung besteht in einer Tour entlang der tschechischen Grenze, zu der sie im Frühjahr 2024 aufgebrochen ist. Sie selbst sagt dazu:

„Ich habe mich für diese Strecke entschieden, weil die Grenze einerseits die Tschechische Republik von ihren Nachbarländern trennt, zugleich aber auch einen Ort der Begegnung darstellt. Die einzelnen Grenzschnitte wurden von historischen Prozessen wie dem Eisernen Vorhang geformt, und diese geschichtlichen Entwicklungen wirken bis in die gegenwärtige Gesellschaft fort. Im nächsten akademischen Jahr möchte ich im Rahmen einer wissenschaftlichen Arbeit über die Darstellung des Raumes in der Philosophie Jan Patočkas meine Erfahrungen während der Fernwanderung anwenden.“

Stipendijní program ČNFB:
DTZF-Stipendienprogramm:

BAKALÁŘSKÉ STUDIUM / BACHELORSTUDIUM

JULIE BLAŽKOVÁ

Možnosti magisterského studia pro absolventy česko-německého bakalářského programu s dvojitým diplomem
Möglichkeiten des Masterstudiums für Absolvent*innen des deutsch-tschechischen Bachelorstudiengangs mit Doppelabschluss
Univerzita Karlova → Universität Leipzig

JAROSLAV BŘEZINA

Deminutiva v českém a německém jazyce
Diminutive im Tschechischen und Deutschen
Univerzita Karlova → Universität Leipzig

ŠTĚPÁN VICENEC

Podpora při studiu na Hochschule für Musik, Theater und Medien v Hannoveru
Förderung beim Studium an der Hochschule für Musik, Theater und Medien Hannover
Janáčkova akademie múzických umění v Brně → Hochschule für Musik, Theater und Medien Hannover

JULIE VOSYKOVÁ

Česko-německé fórum mládeže
Das Deutsch-Tschechische Jugendforum
Univerzita Karlova → Universität Leipzig

MAGISTERSKÉ STUDIUM / MASTERSTUDIUM

ULRIKE HILLERKUß

Pěšky po hranicích – Česká republika a její sousedé
Wanderung entlang der Grenze – die Tschechische Republik und ihre Nachbarländer
Johann Wolfgang Goethe-Universität Frankfurt am Main → Univerzita Karlova

DOKTORSKÉ STUDIUM / DOKTORANDEN

KEANU NICLAS MOSELER

Politika ESG Evropské unie ve srovnání různých měnových systémů na příkladu České republiky a Německa
Die ESG-Politik der Europäischen Union im Vergleich verschiedener Währungs- und Geldsysteme am Beispiel der Tschechischen Republik und Deutschlands
FOM Hochschule für Oekonomie & Management Essen → Vysoká škola finanční a správní

IVA SVOBODA

Tulák
Landstreicher
Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze → Burg Giebichenstein Kunsthochschule Halle

JAZYK SOUSEDŮ V ORIGINÁLE
NACHBARSPRACHE IM O-TON**RAHEL JOHANNA BRINGT**

ANGELINA REIMEROVÁ
Stipendijní program na podporu jazykové asistence v sousední zemi.
Stipendienprogramm zur Unterstützung von Sprachassistenten im Nachbarland.

mimořádné výzvy a programy

Snažíme se neustále obohacovat paletu naší nadační činnosti. Vedle již tradičního tématu roku vypisujeme další mimořádné výzvy a programy, které reagují na důležité fenomény doby a aktuální otázky česko-německých vztahů. Rádi přitom inspirujeme a zapojujeme nové aktéry.

V roce 2024 se naplno rozjede mimořádná **výzva Kafka '24**. Prostor pro projekty reagující na 100. výročí úmrtí jednoho z nejznámějších pražských německy píšících spisovatelů jsme otevřeli už o rok dříve. Hozenou rukavicí jako jeden z prvních zvedl Česko-německý kabaret Das Thema. Jeho principálové vymysleli kabaretní představení **Kafka 24/7**, které – jak sami uvádějí – „bude současným, interaktivním a multimediálním, dokumentárně-fiktivním pojetím Kafkova díla a života“.

Se světem literatury a knižních nadšenců souvisí i další naše novinka: **výzva Knihovny**. Nové partnerství navázaly například dvě velké knihovní instituce, jež zároveň plní roli kulturních a společenských center: **Knihovna města Ostravy a Städtische Bibliotheken Dresden**. A hned měly spoustu styčných bodů, jako je digitalizace, integrace studentů a romských asistentů nebo mediální gramotnost. Společně o nich diskutovali čeští a němečtí účastníci v Ostravě a Drážďanech.

Pokračovaly také naše již osvědčené programy. Podruhé jsme vyhlásili **Rok na hranici**. Vybrali jsme tentokrát sedm statečných – mladých lidí, kteří žijí přímo v pohraniční oblasti na české nebo německé straně. A není jim jedno, co se v jejich okolí děje. Jednou z nich je **Ludmila Mathauserová**. V česko-bavorském příhraničí,

na Domažlicku, žije víc než dvě desetiletí. Odstartovala spolupráci mezi Sudetoněmeckým hudebním ústavem v Regensburgu a obcí Semněvice. Její starosta totiž zjistil, že odtud pocházel česko-německý skladatel Rudolf Leberl, jenž kromě sbírání lidových písní na Šumavě také sám komponoval. Západní hranici si vzali na starost **Steffen Retzlaff** ze saského Vogtlandu a **Kamila Jůzlová** z Tachovska, kteří zorganizovali setkání zástupců z 24 českých a německých regionálních muzeí. Mnohá z nich už teď chystají společné projekty.

Program flexibilní podpory **Začínáme!** pomohl po covidové pauze postavit na nohy mnoho nových nebo obnovených partnerství. Odráží to i čísla: Zatímco v roce 2022 povzbudil 8 partnerství, roku 2023 jich bylo už 46! Jeden příklad za všechny: spolupráce ZUŠ Ústí nad Orlicí a gymnázia ze Sankt Georgenu v Bádensku-Württembersku. Čeští muzikanti se během **výměnného pobytu studentských orchestrů** v Německu ubytovali v rodinách, aby co nejlépe poznali jazyk, kulturu a život sousedů. Přibližně stovka mladých muzikantů nazkoušela a přednesla skladby od Brahmsa, Smetany, ale i rockové hity kapely Queen.

Společným jmenovatelem všech projektů je schopnost dorozumět se. Aby to šlo hladce, je tady **Jazyková animace pro všechny**. Na

míru přizpůsobitelná metoda, která hravou a zábavnou formou motivuje k zájmu o jazyk, kulturu a lidi ze sousední země. V tomto roce si ji mohli vyzkoušet například studenti **Gymnázia Na vítězném pláni** v Praze a **Gymnasium Penzberg**.

Vyhlásili jsme už druhý cyklus **Programu podpory nestátních paměťových organizací**. Těší nás sledovat, jak se počáteční vize jeho aktérů krůček po krůčku mění v realitu. Hmatatelnými výsledky se už může pochlubit například spolek **Chodsko žije!** z oblasti mezi Domažlicemi a Chamem. Města jsou vzdálená necelou hodinu jízdy autem, ale jejich obyvatelé toho o sobě stále moc nevědí. Změnit to má kontaktní centrum Hindle, mapující historii Chodska a přilehlého pohraničí.

Sonderausschreibungen und -programme

Wir versuchen das Spektrum unserer Stiftungstätigkeit ständig zu erweitern. Neben dem bereits „traditionellen“ Thema des Jahres rufen wir weitere Sonderausschreibungen und -programme aus, mit denen wir auf wichtige Phänomene der Zeit und auf aktuelle Fragen der deutsch-tschechischen Beziehungen reagieren. Dadurch möchten wir inspirieren und neue Akteure einbeziehen.

Im Jahr 2024 nimmt unsere **Sonderausschreibung Kafka '24** volle Fahrt auf. Projekte zum 100. Todestag eines der bedeutendsten Prager deutschsprachigen Schriftsteller konnten jedoch schon ein Jahr zuvor eingereicht werden. Einer der ersten Akteure, die diese Herausforderung annahmen, war das deutsch-tschechische Kabarett *Das Thema*. Dessen künstlerische Leiter haben eine Kabarettvorstellung mit dem Titel **Kafka 24/7** konzipiert, eine – wie sie selbst sagen – „moderne, interaktive und multimediale, dokumentarisch-fiktive Auffassung von Kafkas Leben und Werk“.

Auf Literatur bzw. auf die Welt der Bücherwürmer bezieht sich auch unsere neue **Ausschreibung Bibliotheken**. Hier ist zum Beispiel eine Partnerschaft zwischen der **Bibliothek der Stadt Ostrava und den Städtischen Bibliotheken Dresden** entstanden. Die zwei großen Akteure, die zugleich als Kultur- und Gemeinschaftszentren fungieren, fanden sofort etliche Berührungspunkte wie z. B. Digitalisierung, Medienkompetenz oder die Integration von Studierenden und Roma-Assistenten, die von den deutschen und tschechischen Beteiligten in Dresden und Ostrava diskutiert wurden.

Darüber hinaus wurden auch bereits bewährte Programme weitergeführt. So haben wir zum zweiten Mal unser Programm **Ein Jahr an der Grenze** ausgeschrieben. Ausgewählt wurden sieben junge Menschen, die unmittelbar auf der deutschen oder tschechischen Seite der Grenze leben und denen nicht egal ist, was um sie

herum geschieht. Eine davon ist **Ludmila Mathauserová**, die seit über zwei Jahrzehnten in der bayerisch-böhmischen Grenzregion bei Domažlice (Taus) zuhause ist. Ludmila hat eine Zusammenarbeit zwischen dem Sudetendeutschen Musikinstitut Regensburg und der Gemeinde Semněvice (Semlowitz) ins Leben gerufen. Der Bürgermeister der Gemeinde hatte nämlich festgestellt, dass der deutschböhmische Komponist Rudolf Leberl, der nicht nur Volkslieder aus dem Böhmerwald sammelte, sondern auch eigene Werke schuf, aus Semněvice stammt. An der tschechischen Westgrenze sind **Steffen Retzlaff** aus dem sächsischen Vogtland und **Kamila Jůzlová** aus der Region Tachov (Tachau) im Einsatz. Die beiden haben ein Treffen von Vertretern aus 24 deutschen und tschechischen Regionalmuseen organisiert. Viele davon bereiten jetzt schon gemeinsam Projekte vor.

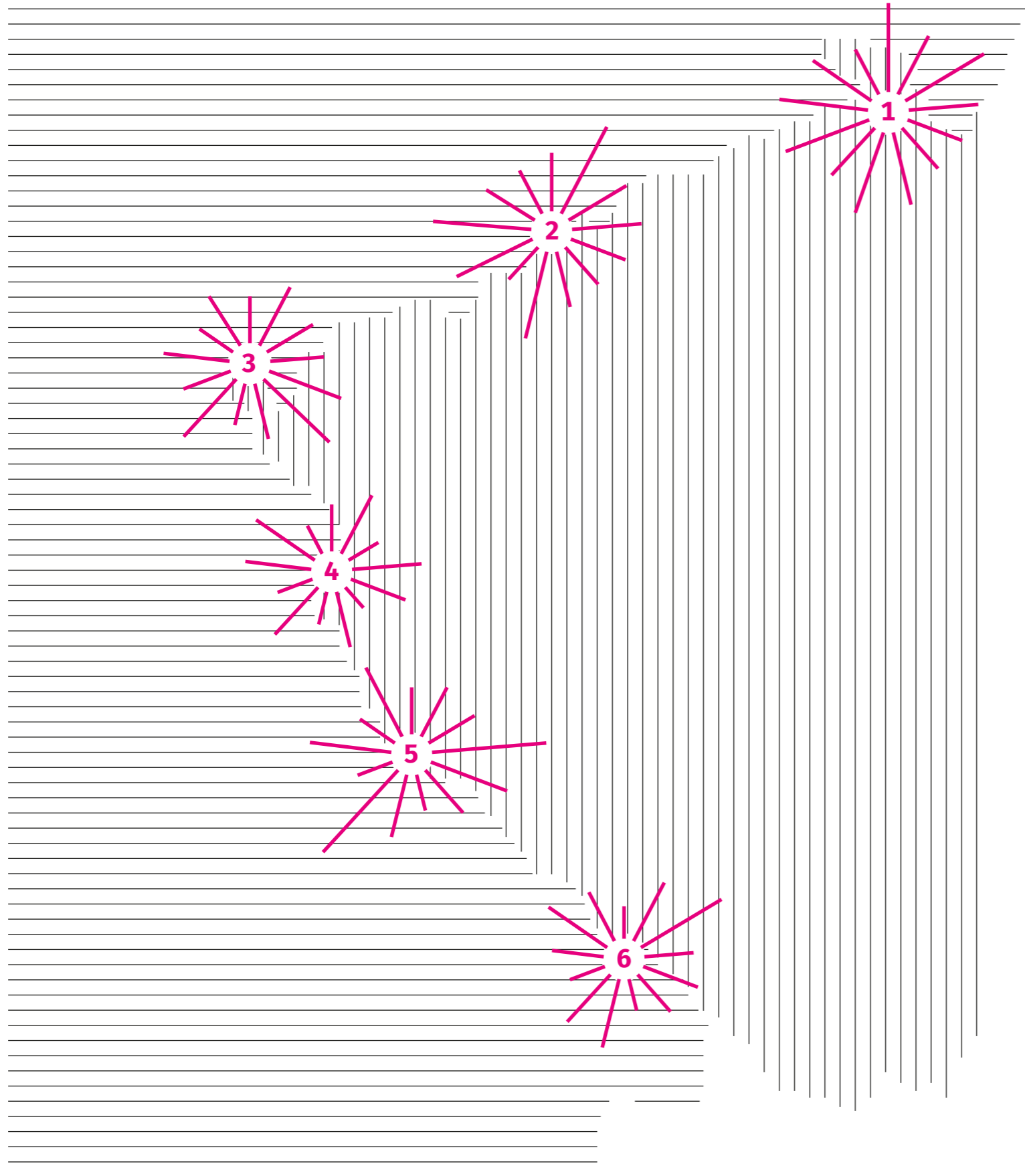
Unser flexibles **Förderprogramm Auf geht's!** hat nach der Coronapause vielen neuen oder wiederaufgenommenen Partnerschaften auf die Sprünge geholfen. Dies spiegelt sich auch in den Zahlen wider: Wurden im Rahmen dieses Programms im Jahr 2022 acht Partnerschaften gefördert, so waren es 2023 schon 46! Als Beispiel sei die Zusammenarbeit zwischen der Kunst- und Musikschule (ZUŠ) Ústí nad Orlicí und dem Gymnasium Sankt Georgen aus Baden-Württemberg genannt. Um Sprache, Kultur und Leben der Nachbarn möglichst intensiv kennenzulernen, wurden die tschechischen Musiker und Musikerinnen bei einem **Austauschbesuch ihres Jugendorchesters** in Deutschland bei Gastfamilien

untergebracht. Die nahezu hundert jungen Leute probten und spielten gemeinsam Stücke von Brahms und Smetana, aber auch Rocksongs von Queen.

Ein gemeinsamer Nenner aller Projekte ist die Verständigung. Damit sie gut klappt, gibt es die **Sprachanimation für alle**, eine maßgeschneiderte Methode, die in spielerischer und unterhaltsamer Form Interesse an Sprache, Kultur und Menschen aus dem Nachbarland wecken soll. In diesem Jahr haben zum Beispiel Schülerinnen und Schüler des Prager **Gymnasiums Na vítězné pláni** und des **Gymnasiums Penzberg** diese Methode ausprobiert.

Zudem haben wir bereits den zweiten Jahrgang unseres **Programms zur Förderung nichtstaatlicher Erinnerungsorganisationen** ausgeschrieben. Es freut uns zu sehen, wie aus den anfänglichen Visionen der Akteure Schritt für Schritt Realität wird. Greifbare Ergebnisse kann zum Beispiel der Verein **Chodsko žije!** vorweisen. Er ist im Gebiet zwischen Domažlice und Cham aktiv – zwei Städten, die nur knapp eine Autostunde voneinander entfernt sind, deren Einwohner aber immer noch wenig voneinander wissen. Dies soll sich nun durch das Kontaktzentrum Hindle ändern, das sich mit der Geschichte des Chodenlandes und der benachbarten Grenzregion befasst.

1) Veronika Kyrianová
Oberlausitz ↔ Liberecko

2) Marta Schreiter
Mittleres Erzgebirge ↔ Střední Krušnohoří

3) Steffen Retzlaff
Vogtland / Oberfranken ↔ Chebsko

ÚČASTNICE A ÚČASTNÍCI PROGRAMU
ROK NA HRANICI
TEILNEHMENDE DES PROGRAMMS
EIN JAHR AN DER GRENZE

4) Kamila Jůzlová Oberpfalz ↔ Tachovsko

5) Ludmila Mathauserová
Nördliches Niederbayern ↔ Domažlicko,
západní Šumava

6) Daniela Kodydková / Veronika Tůmová
Südliches Niederbayern ↔ východní Šumava

Martina Engelmaierová koordinátorka / Koordinatorin

česko-německá novinářská cena

Jaké zajímavé postřehy zaznamenali čeští a němečtí novináři a novinářky v sousední zemi za posledních dvanáct měsíců? Jak jimi nadchli své čtenáře, posluchače a diváky? A jaký vliv měl na jejich práci nástup umělé inteligence? S těmito otázkami jsme v květnu vyhlásili osmý ročník naší novinářské ceny.

Na jedné lodi s námi jako již tradičně byli naši dva partneři, český a německý novinářský svaz – Syndikát novinářů a DJV. A samozřejmě naše dvojjazyčná porota. Důkladně tentokrát přečetla, vyslechla a zhlédla celkem 77 českých a německých příspěvků. Spektrum témat bylo široké a sahalo od historických otázek, jako je zatím málo připomínaná problematika odsunutých sudetských Němců ve východním Německu, až po současný nelegální vývoz německého odpadu do Česka.

Při slavnostním předávání cen v pražském divadle Studio Hrdinů, kterého se zúčastnilo na 200 hostů, se vedle ocenění laureátů a jejich přínosu v laudatiích a krátkých filmových portrétech opět kladl důraz na živou novinářskou výměnu. To ocenili zejména přítomní redaktoři ze špičkových německých médií, jako jsou ZDF a SPIEGEL. S potěšením sledujeme, jak se tato výměna stává stále trvalejší a jak se česko-německá novinářská komunita každým rokem rozrůstá.

Jaké nové výzvy, hrozby, ale také příležitosti přináší nástup umělé inteligence, osvětlil ve svém hlavním projevu novinář Petr Koubský (Deník N). Jeho závěr: **Dobří novináři zůstávají i nadále nenahraditelní.**

Deutsch-tschechischer Journalistenpreis

Welche interessanten Beobachtungen haben deutsche und tschechische Journalisten in den letzten zwölf Monaten im Nachbarland gemacht? Wie haben sie ihre Leser, Hörer und Zuschauer damit gepackt? Und welchen Einfluss hat der Vormarsch der Künstlichen Intelligenz auf ihre Arbeit? Mit diesen Fragen im Kopf schrieben wir im Mai den achten Jahrgang unseres Journalistenpreises aus.

Mit an Bord waren traditionell unsere beiden Partner, der deutsche und tschechische Journalistenverband – DJV und Syndikát novinářů. Und natürlich unsere zweisprachige Jury. Sie las, hörte und sah diesmal insgesamt 77 deutsche und tschechische Beiträge durch. Das Themenspektrum war breit und reichte von historischen Themen wie der bislang kaum beachteten Problematik vertriebener Sudetendeutscher in Ostdeutschland bis hin zu aktuellen illegalen deutschen Mülllieferungen nach Tschechien. Bei der feierlichen Preisverleihung im Prager Theater Studio Hrdinů mit rund 200 Gästen stand neben der Würdigung der Preisträger und ihrer Beiträge in Laudationes und Kurzfilmporträts auch diesmal der angeregte journalistische Austausch im Mittelpunkt. Er wurde insbesondere auch von den angereisten Redakteuren aus hochkarätigen deutschen Medien wie ZDF und SPIEGEL geschätzt. Es freut uns zu sehen, wie sich dieser Austausch zunehmend verstetigt und die deutsch-tschechische Journalisten-Community mit jedem Jahrgang weiterwächst. Vor welche neuen Herausforderungen, Bedrohungen, aber auch Chancen sie sich durch den Vormarsch der Künstlichen Intelligenz gestellt sieht – das beleuchtete der Journalist Petr Koubský (Deník N) in seiner Keynote. Sein Fazit: **Gute Journalisten bleiben nach wie vor unersetzbar.**

VÍTĚZKY A VÍTĚZOVÉ V ROCE 2023
PREISTRÄGERINNEN UND PREISTRÄGER 2023

TEXT

MARTIN WEISER
Jak těžké je zapustit kořeny v cizí zemi
*Wie schwer es ist, in einem fremden Land
Wurzeln zu schlagen*
Reportér, 8. 5. 2023

MARTIN NEJEZCHLEBA
Am Grab von Karel Gott
U hrobu Karla Gotta
Die Zeit, 1. 12. 2022

AUDIO

VERONIKA KINDLOVÁ
Čeští Němci odsunutí do NDR
*Tschechoslowakisch-deutsche
Vertriebene in der DDR*
Český rozhlas Plus, 13. 5. 2023

IRIS MILDE
Der Marsch nach Brünn –
Eine deutsch-tschechische
Versöhnungsgeschichte
*Pochod do Brna – Příběh
česko-německého smíření*
Deutschlandfunk Kultur, 24. 11. 2022

MULTIMÉDIA / MULTIMEDIA

JAKUB WEHREBERG
Postoloprty 1945 – česká odplata
*Postelberg 1945 – die tschechische
Vergeltung*
Česká televize, 8. 11. 2022

MARIUS MÜNSTERMANN, MICHAEL BILLIG
Dreckige Deals mit deutschem Müll
Špinavé ochody s německým odpadem
ZDF, 31. 5. 2023

POROTA 2023
JURY 2023

TEXT

PETR BROD
novinář a publicista
Journalist und Publizist

ADAM ČERNÝ
Hospodářské noviny
předseda Českého svazu novinářů
*Vorsitzender des Tschechischen
Journalistenverbandes*

ANNEKE HUDALLA
n-ost

KILIAN KIRCHGESSNER
freier Korrespondent, Prag
nezávislý korespondent, Praha

TOMÁŠ LINDNER
Respekt

AUDIO

LIBUŠE ČERNÁ
Německý svaz novinářů, komise
pro evropskou spolupráci
*Deutscher Journalisten-Verband (DJV),
Europa-Kommission*

BOGNA KORENG
MDR-Studio Bautzen

FILIP NERAD
Český rozhlas
Tschechischer Rundfunk

ZVLÁŠTNÍ CENA MILENY JESENSKÉ
SONDERPREIS MILENA JESENSKÁ

DENISE DISMER
Theresienstadt und das Lager. Maroder
Gedenkort oder lebenswerte Stadt?
*Terezín a ghetto: Zchátralé pietní místo,
nebo město, kde stojí za to žít?*
ARTE, 27. 9. 2022

ZVLÁŠTNÍ OCENĚNÍ
SONDERAUSZEICHNUNG

TILL JANZER
„K zásluhám Tilla Janzera patří, že se ujal mediální proměny a dovedl redakci do internetové podoby. Radio Prag je v současnosti rádiem na síti, jeho příspěvky můžete na webové stránce kdykoliv slyšet a číst, nejsou tedy vázány na určitý čas vysílání do éteru. Redakce pod jeho vedením tuto změnu zvládla při zachování novinářské kvality. To všechno velkou měrou přispělo k tomu, že toto vysílání dodnes existuje, a věřme, že ještě dlouho existovat bude.“
„Es gehört zu den Verdiensten von Till Janzer, dass er den Medienwandel angenommen und die Redaktion in den Internet-Modus geführt hat. Radio Prag ist heute ein Internet-Radio, dessen Beiträge auf der Webseite jederzeit zu hören und zu lesen sind, aber eben nicht mehr zu einer festgelegten Uhrzeit on Air ausgestrahlt werden. Die Redaktion hat sich unter seiner Leitung diesem Wandel gestellt, und sie ist journalistisch immer relevant geblieben. Beides hat maßgeblich dazu beigetragen, dass es das Programm auch heute noch gibt und hoffentlich noch lange geben wird.“

PETER LANGE, LAUDATIO

MULTIMÉDIA / MULTIMEDIA

LÍDA RAKUŠANOVÁ
novinářka a spisovatelka
Journalistin und Schriftstellerin

CHRISTOPH SCHEFFER
Hessischer Rundfunk

MICHAEL HILLER
bývalý jednatel Německého svazu
novinářů, Sasko
*ehemaliger Geschäftsführer des DJV
Sachsen*

VERONIKA KUPKOVÁ
nezávislá novinářka
freie Journalistin

PETER LANGE
bývalý rozhlasový korespondent ARD
a Deutschlandradio v Praze
*ehemaliger Hörfunkkorespondent
von ARD und Deutschlandradio in Prag*

ANNE WEBERT
zástupkyně ředitele DJV
stellvertretende DJV-Vorsitzende

BLANKA ZÁVITKOVSKÁ
Česká televize
Tschechisches Fernsehen

česko-německé diskusní fórum

Evropa prochází obdobím dramatických transformací a do popředí veřejné debaty v Česku i Německu se dostává téma polykrizí. Promítlo se i do aktuální agendy Diskusního fóra – platformy, která již dvacet šest let umožňuje česko-německý dialog zástupců politiky, hospodářství, vědy a občanské společnosti.

V dubnu proběhlo ve městě Iphofen a ve škole na zámku Schwarzenberg zasedání rady Diskusního fóra. Pro mnoho přítomných to byla mimo jiné poslední příležitost k setkání s Karlem Schwarzenbergem, významným politikem, státníkem a stavitelem mostů mezi Čechy a Němci, který bohužel v závěru roku zemřel. Listopadová výroční konference v pražském Domě Radost se věnovala komunikaci v období polykrize. Přitáhla pozornost 120 účastníků z politických, akademických a občanských kruhů. Mezi diskutované otázky patřila situace na Ukrajině, nedávný teroristický útok Hamásu proti Izraeli a nutnost boje proti terorismu a antisemitismu. Účastníci panelové diskuse **Výzvy a příležitosti pro středoevropskou spolupráci v době polykrize** načrtli panorama souběžných krizí. Byla připomenuta závislost na Číně v oblasti moderních technologií, růst populistických stran, klimatická změna a křehká energetická bezpečnost. Velkým tématem se stala otázka proměny evropského zbrojního průmyslu. Druhá panelová debata nazvaná **Krize a přeshraniční spolupráce** se soustředila například na jazykovou politiku na školách, občanské vzdělávání nebo odchod mladých vzdělaných lidí z pohraničí. Závěrečná vystoupení podtrhla význam komunikace mezi státy a vyzdvihla česko-německé vztahy jako inspirativní příklad pro jiné bilaterální relace.

Deutsch-Tschechisches Gesprächsforum

Europa durchläuft eine Zeit dramatischer Transformationen. In Deutschland wie Tschechien ist daher das Thema Polykrise in den Fokus der öffentlichen Debatte gerückt. Dies spiegelte sich auch in der aktuellen Agenda des Gesprächsforums wider, das schon seit sechszwanzig Jahren eine Plattform für den deutsch-tschechischen Dialog zwischen Vertretern aus Politik, Wirtschaft, Wissenschaft und Zivilgesellschaft bietet.

Im April fand in der Stadt Iphofen und in der Schule auf Schloss Schwarzenberg die Beiratssitzung des Gesprächsforums statt. Für viele der Anwesenden war dies unter anderem die letzte Gelegenheit einer Begegnung mit dem bedeutenden Politiker, Staatsmann und Brückenbauer zwischen Deutschen und Tschechen Karel Schwarzenberg, der leider zum Jahresende verstorben ist.

Die Jahreskonferenz des Gesprächsforums, die im November im Prager Dům Radost (Haus Freude) stattfand, befasste sich mit dem Thema Kommunikation in Zeiten der Polykrise. Sie zog die Aufmerksamkeit von 120 Beteiligten aus politischen, akademischen und zivilgesellschaftlichen Kreisen auf sich. Diskutiert wurden u. a. die Situation in der Ukraine, der kurz zuvor erfolgte Terrorangriff der Hamas auf Israel und die Notwendigkeit, Terrorismus und Antisemitismus den Kampf anzusagen. Die Teilnehmenden der Paneldiskussion **Herausforderungen und Chancen einer mitteleuropäischen Zusammenarbeit in Zeiten der Polykrise** entwarfen ein Panorama der parallelen Krisen. Angesprochen wurden u. a. die Abhängigkeit von China im Bereich moderner Technologien, das Erstarken populistischer Parteien, der Klimawandel und die instabile Energiesicherheit. Ein großes Thema war der Umbau der europäischen Rüstungsindustrie. Die zweite Paneldiskussion mit dem Titel **Krise und grenzübergreifende Zusammenarbeit** befasste sich zum Beispiel mit der Sprachpolitik an Schulen, mit der zivilgesellschaftlichen Bildung und der Abwanderung gebildeter junger Menschen aus den Grenzregionen. Während der Abschlussrunde wurde die Bedeutung der zwischenstaatlichen Kommunikation unterstrichen. Die deutsch-tschechischen Beziehungen wurden dabei als inspirierendes Beispiel für andere bilaterale Beziehungen hervorgehoben.

DR. LIBOR ROUČEK

SPOLUPŘEDSEDA / KO-VORSITZENDER

bývalý místopředseda Evropského parlamentu
Vizepräsident des Europäischen Parlaments a. D.

KRISTÝNA BULVASOVÁ

mluvčí Česko-německého fóra mládeže
Sprecherin des Deutsch-Tschechischen Jugendforums

ING. TOMÁŠ CZERNIN

místopředseda Senátu Parlamentu ČR (TOP 09)
Stellvertretender Vorsitzender des Senats des Parlaments der Tschechischen Republik (TOP 09)

MGR. MARTIN DZINGEL

prezident Shromáždění Němců v Čechách,
na Moravě a ve Slezsku
Präsident der Landesversammlung der Deutschen in Böhmen, Mähren und Schlesien

JUDR. VLADIMÍR HANDL

vyučující na Institutu mezinárodních studií FSV UK
Dozent am Institut für internationale Studien der Fakultät für Sozialwissenschaften der Karlsuniversität Prag

MGR. DANIEL HERMAN

bývalý ministr kultury České republiky (KDU-ČSL)
Kulturminister der Tschechischen Republik a. D. (KDU-ČSL)

MICHAL KADERA

ředitel pro vnější vztahy ŠKODA Auto
Direktor für Außenbeziehungen ŠKODA Auto

JUDR. TOMÁŠ KRAUS

Ředitel Institutu Tereziánské iniciativy
Direktor des Instituts der Theresienstädter Initiative

JAN KUCHAR

poslanec, zastupitel a bývalý starosta města
Františkovy Lázně (STAN)
Mitglied des Parlaments, Mitglied des Rats der Stadt Františkovy Lázně, Bürgermeister von Františkovy Lázně (Franzensbad) a. D. (STAN)

DANIELA PŘIKRYLOVÁ

Tajemnice Tereziánské iniciativy
Sekretärin der Theresienstädter Initiative

PHDR. OLGA RICHTEROVÁ, PH.D.

poslankyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
(Česká pirátská strana)
Abgeordnete des Parlaments der Tschechischen Republik (Tschechische Piratenpartei)

MUDR. LUDEK SEFZIG

bývalý člen Senátu Parlamentu ČR (ODS)
Senator a. D. (ODS)

JOSEF STŘEDULA

předseda Česko-moravské konfederace odborových svazů
Vorsitzender der Böhmischemährischen Konföderation der Gewerkschaftsverbände

PROF. JUDR. HELENA VÁLKOVÁ

poslankyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (ANO)
Abgeordnete des Parlaments der Tschechischen Republik (ANO)

MGR. MONIKA ŽÁRSKÁ

zástupkyně Českobratrské církve evangelické
Vertreterin der Evangelischen Kirche der Böhmischen Brüder

CHRISTIAN SCHMIDT

SPOLUPŘEDSEDA / KO-VORSITZENDER

vysoký představitel pro Bosnu a Hercegovinu, bývalý spolkový ministr zemědělství (CSU)
Hoher Repräsentant für Bosnien und Herzegowina, Bundeslandwirtschaftsminister a. D. (CSU)

RENATA ALT

poslankyně Německého spolkového sněmu (FDP), místopředsedkyně parlamentní skupiny Česká republika – Slovensko – Maďarsko
Mitglied des Deutschen Bundestages, stellvertretende Vorsitzende der Parlamentariergruppe Tschechien – Slowakei – Ungarn

MARIE BODE

zástupkyně předsedy Ackermann-Gemeinde
Stellvertretende Vorsitzende der Ackermann-Gemeinde

VIKTORIA GROSSMANN

bohemistka, redaktorka deníku Süddeutsche Zeitung
Bohemistin, Redakteurin der Süddeutschen Zeitung

SOPHIE GORAVANCHI

mluvčí Česko-německého fóra mládeže
Sprecherin des Deutsch-Tschechischen Jugendforums

MILAN HORÁČEK

bývalý poslanec Německého spolkového sněmu (Bündnis 90/Die Grünen) a Evropského parlamentu
Mitglied des Bundestages und des Europäischen Parlaments a. D. (Bündnis 90/Die Grünen)

DR. ZUZANA JÜRGENS

výkonná ředitelka, členka představenstva Spolku Adalberta Stiftera
Geschäftsführerin und Vorstandsmitglied des Adalbert Stifter Vereins e.V.

STEPHAN KÜHN

radní pro rozvoj měst, výstavbu, dopravu a nemovitosti, Drážďany
Beigeordneter für Stadtentwicklung, Bau, Verkehr und Liegenschaften, Dresden

DR. KAI-OLAF LANG

zástupce nadace Wissenschaft und Politik, Berlín
Vertreter der Stiftung Wissenschaft und Politik, Berlin

BERND POSSELT

bývalý poslanec Evropského parlamentu (CSU), mluvčí sudetoněmecké národnostní skupiny
Mitglied des Europäischen Parlaments a. D. (CSU), Sprecher der Sudetendeutschen Volksgruppe

MARIANNE SCHIEDER

poslankyně Německého spolkového sněmu (SPD), členka parlamentní skupiny Česká republika – Slovensko – Maďarsko
Mitglied des Deutschen Bundestages (SPD), Mitglied der Parlamentariergruppe Tschechien – Slowakei – Ungarn

MARKO SCHIEMANN

poslanec Saského zemského sněmu (CDU), zástupce Lužických Srbů
Mitglied des Sächsischen Landtages (CDU), Vertreter der sorbischen Minderheit

GURY SCHNEIDER-LUDORFF

rektorka Augustana-Hochschule v Neuendettelsau
Rektorin der Augustana-Hochschule Neuendettelsau

HELENA PÄSSLER

předsedkyně spolkového představenstva Seligerovy obce
Vorsitzende des Bundesvorstands der Seliger-Gemeinde e.V.

ULRIKE SCHARF

bavorská státní ministryně práce, sociálních věcí a rodiny (CSU)
Bayerische Staatsministerin für Arbeit, Familie und Soziales (CSU)

Správní rada je statutárním orgánem Fondu budoucnosti. Její čtyři čeští a čtyři němečtí členové jsou na dobu dvou let jmenováni ministrem zahraničí příslušné země a jejich funkce je čestná. Jakožto nezávislé grémium rozhoduje rada ve vlastní zodpovědnosti. Každé čtvrtletí projednává na svém zasedání záležitosti fondu a schvaluje přidělení finančních prostředků projektům a nadačním programům fondu.

Der Verwaltungsrat ist das satzungsgemäße Organ des Zukunftsfonds. Seine vier deutschen und vier tschechischen Mitglieder werden für jeweils zwei Jahre vom Außenministerium des jeweiligen Landes ernannt. Ihre Mitgliedschaft ist ehrenamtlich. Als unabhängiges Gremium entscheidet der Rat eigenverantwortlich. Einmal pro Quartal berät er in einer Sitzung über die Angelegenheiten des Fonds und entscheidet über die Verteilung der finanziellen Mittel an Projekte und Stiftungsprogramme.

V souladu s pravidelným ročním střídáním byl předsedou zvolen Jindřich Fryč, zatímco místopředsedkyní se stala Rita Hagl-Kehl. V závěru roku se členky a členové rady s velkým díkem za vykonanou práci rozloučili s Martinem Kastlerem, který se rozhodl neprokráčovat od následujícího dvouletého období ve svém členství. Rada se jako již tradičně setkala na čtyřech zasedáních, z toho třikrát v Praze a jednou v Norimberku. Březnového zasedání v Černínském paláci se jako host zúčastnil ministr zahraničí ČR Jan Lipavský. Poblahopřál fondu k jeho 25. výročí a zdůraznil, že dobré vztahy mezi dvěma státy se neobejdou bez dlouhodobé péče o rozvoj vztahů mezi jejich občany. Při prosincovém zasedání na norimberské radnici pozdravil přítomné primátor Marcus König. Rada odsoudila teroristický útok hnutí Hamás proti Izraeli a zdůraznila, že fond musí ve své činnosti klást ještě větší důraz na podporu boje proti antisemitismu.

Aufgrund des regelmäßigen jährlichen Wechsels an der Spitze des Rates wurde Jindřich Fryč zum Verwaltungsratsvorsitzenden und Rita Hagl-Kehl zu seiner Stellvertreterin gewählt. Zum Jahresende verabschiedeten die Ratsmitglieder – mit großem Dank für die geleistete Arbeit – Martin Kastler, der sich entschlossen hatte, seine Mitgliedschaft ab der folgenden zweijährigen Amtszeit nicht fortzusetzen. Wie immer kam der Rat zu vier Sitzungen zusammen, dreimal in Prag und einmal in Nürnberg. An der Märzsession im Prager Palais Czernin nahm als Gast der tschechische Außenminister Jan Lipavský teil. Er beglückwünschte den Fonds zu dessen 25-jährigem Jubiläum und betonte, gute Beziehungen zwischen zwei Staaten bedürften langfristiger Bemühungen um die Entwicklung der Beziehungen zwischen ihren Bürgern. Bei der Dezembersitzung im Nürnberger Rathaus wurden die Anwesenden von Oberbürgermeister Marcus König begrüßt. Der Verwaltungsrat verurteilte den Terrorangriff der Hamas gegen Israel und betonte, der Fonds müsse in seiner Tätigkeit ein stärkeres Zeichen im Kampf gegen Antisemitismus setzen.

JINDŘICH FRYČ**PŘESEDÁ / VORSITZENDER**

nejvyšší státní tajemník, Ministerstvo vnitra ČR
Oberster Staatssekretär, Ministerium des Inneren der Tschechischen Republik

RITA HAGL-KEHL**MÍSTOPŘESEDKYNĚ / STELLVERTRETENDE VORSITZENDE**

poslankyně Spolkového sněmu (SPD), bývalá parlamentní státní tajemnice při Spolkovém ministerstvu spravedlnosti a ochrany spotřebitele
Mitglied des Deutschen Bundestages (SPD), Parlamentarische Staatssekretärin im Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz a. D.

PETR BROD

publicista, pracoval mimo jiné pro rozhlasovou stanici Svobodná Evropa a pro deník Süddeutsche Zeitung
Publizist, arbeitete unter anderem für Radio Freies Europa und für die Süddeutsche Zeitung

REINER DEUTSCHMANN

bývalý poslanec Německého spolkového sněmu (FDP) a kulturněpolitický mluvčí frakce FDP ve Spolkovém sněmu
Mitglied des Deutschen Bundestages (FDP) und kulturpolitischer Sprecher der FDP-Bundestagsfraktion a. D.

MARTIN KASTLER

osobní tajemník bavorské státní ministryně pro evropské záležitosti a zahraniční vztahy, bývalý poslanec Evropského parlamentu (CSU)
Persönlicher Referent der Staatsministerin für Europaangelegenheiten und Internationales in der Bayerischen Staatskanzlei, Abgeordneter des Europäischen Parlaments a. D. (CSU)

KRISTINA LARISCHOVÁ

generální konzulka ČR v Düsseldorfu
Generalkonsulin der Tschechischen Republik in Düsseldorf

ONDŘEJ MATĚJKA

zástupce ředitele Nadačního fondu Eduzměna
Stellvertretender Geschäftsführer des Stiftungsfonds Eduzměna

EVA VAN DE RAKT

vedoucí referátu Evropské unie a Severní Ameriky, Heinrich-Böll-Stiftung, Berlin
Leiterin des Referats EU und Nordamerika, Heinrich-Böll-Stiftung, Berlin

Dozorčí rada kontroluje, zda jsou finanční prostředky Fondu budoucnosti účelně vynakládány a zda jsou v pořádku všechny další finanční záležitosti. Dozorčí rada se pravidelně účastní zasedání správní rady. Podobně jako u správní rady jsou dva čeští a dva němečtí členové dozorčí rady jmenováni ministry zahraničí příslušné země. Také jejich funkce je čestná.

Der Wirtschaftsprüfungsausschuss (WPA) kontrolliert, ob die finanziellen Mittel des Zukunftsfonds zweckgemäß verwendet werden und ob alle weiteren finanziellen Angelegenheiten in Ordnung sind. Der WPA nimmt regelmäßig an den Sitzungen des Verwaltungsrates teil. Wie beim Verwaltungsrat werden seine zwei deutschen und zwei tschechischen Mitglieder vom Außenministerium des jeweiligen Landes ernannt. Auch ihre Arbeit ist ehrenamtlich.

Do čela rady byl v rámci pravidelné rotace zvolen Konrad Max Scharinger, jehož zástupcem se stal Pavel Maštálka. Členka a členové rady se účastnili všech čtvrtletních zasedání správní rady a dalších akcí fondu. Jako již tradičně se dozorčí rada setkala i na jednom samostatném zasedání, spojeném s namátkovou kontrolou projektů. V průběhu roku rada monitorovala vývoj na finančních trzích a ve spolupráci se sekretariátem fondu a bankovními experty poskytovala správní radě analýzy a doporučení ohledně strategie správy nadačního jmění fondu.

An die Spitze des Wirtschaftsprüfungsausschusses wurde im Rahmen der regelmäßigen Rotation Konrad Max Scharinger gewählt, als sein Stellvertreter Pavel Maštálka. Die Mitglieder des Ausschusses beteiligten sich an allen Quartalssitzungen des Verwaltungsrates wie auch an weiteren Veranstaltungen des Fonds. Wie immer kam der WPA auch zu einer separaten Sitzung, verbunden mit einer Stichprobenkontrolle der geförderten Projekte, zusammen. Im Laufe des Jahres beobachtete er die Entwicklung an den Finanzmärkten und legte dem Verwaltungsrat in Zusammenarbeit mit Bankexperten und dem Sekretariat des Fonds Analysen und strategische Empfehlungen zur Verwaltung des Stiftungsvermögens vor.

KONRAD MAX SCHARINGER**PŘESEDÁ / VORSITZENDER**

první předseda představenstva Společnosti pro zahraniční politiku, bývalý velvyslanec

Erster Vorstandsvorsitzender der Gesellschaft für Außenpolitik, Botschafter a. D.

PAVEL MAŠTÁLKA**MÍSTOPŘESEDÁ / STELLVERTRETENDER VORSITZENDER**

ekonom, bývalý ředitel odboru Ministerstva financí ČR
Ökonom, ehemaliger Abteilungsleiter im Ministerium für Finanzen der Tschechischen Republik

JOSEF KREUTER

diplomat, ekonom, bývalý velvyslanec ČR ve Švýcarsku a vedoucí Stálé mise ČR při Evropských společenstvích v Bruselu
Diplomat, Ökonom, Botschafter der Tschechischen Republik in der Schweiz a. D. und Leiter der Ständigen Vertretung der Tschechischen Republik bei der EG in Brüssel a. D.

SUSANNE SEHLBACH

Spolkové ministerstvo pro vzdělávání a výzkum, do roku 2018 právní zástupkyně nadace Připomínka, odpovědnost a budoucnost (EVZ)
Bundesministerium für Bildung und Forschung, bis 2018 Justiziarin bei der Stiftung Erinnerung, Verantwortung und Zukunft (EVZ)

sekretariát

Sekretariát je srdcem Fondu budoucnosti – sem přicházejí všechny projektové žádosti. Pod vedením jednoho českého a jednoho německého ředitele či ředitelky zde pracuje tým referentek a referentů z obou zemí. Radou i sdílením zkušeností s žadateli přispívá k tomu, aby se česko-německému sousedství dařilo. Sleduje pozorně česko-německé vztahy, vymýšlí nové programy a výzvy a chystá různé akce pro veřejnost.

Tento rok se nesl ve znamení dvou „nej“. Tím prvním byl zatím největší počet projektových záměrů, které sekretariát v průběhu jednoho roku přijal a zpracoval. Druhý superlativ souvisel s dlouhou sérií aktivit k našemu 25. výročí. Jejich součástí bylo mimo jiné spuštění nové webové stránky, zavedení nového loga a celková změna vizuálního stylu, s níž nám pomohlo grafické studio Voala. Jubilejní akce vyvrcholily Slavností občanské společnosti v Berlíně a jejich noblesní tečkou se stal koncert v Pražské křižovatce. To vše byl také náročný organizační výkon, jenž se neobešel bez posílení našeho týmu.

Na vytvoření a instalaci tří nových poesiomatů, které se představily na slavnosti v Berlíně, jsme spolupracovali se spolkem Piána na ulici kavárníka Ondřeje Kobzy. Projekt finančně podpořila skupina PPF. Po celý rok pokračovalo naše partnerství se společností Škoda Auto, a. s. Nadále jsme tak mohli využívat výhodný operativní leasing na vůz této značky.

PARTNEREM SEKRETARIÁTU ČESKO-NĚMECKÉHO FONDU BUDOUCNOSTI JE ŠKODA AUTO, A. S.

SKODA

Sekretariat

Das Sekretariat ist das Herz des Zukunftsfonds – hier gehen alle Projektförderanträge ein. Unter Leitung eines deutschen und eines tschechischen Geschäftsführers arbeitet hier ein Team von Referentinnen und Referenten aus beiden Ländern zusammen. Das Sekretariat steht den Antragstellern mit Ratschlägen und Erfahrungen zur Seite und trägt so zum Gelingen der deutsch-tschechischen Nachbarschaft bei. Es verfolgt aufmerksam die deutsch-tschechischen Beziehungen, konzipiert neue Ausschreibungen und Programme und bereitet verschiedene öffentliche Veranstaltungen vor.

Dieses Jahr stand gleich im Zeichen zweier Superlative. Der erste war die bislang größte Zahl an Projektvorhaben, die das Sekretariat jemals im Laufe eines Jahres entgegengenommen und bearbeitet hat. Der zweite Superlativ betraf die lange Serie von Aktivitäten zu unserem 25-jährigen Jubiläum. Sie umfasste unter anderem den Relaunch unserer Website, die Einführung eines neuen Logos und insgesamt eine Änderung unseres visuellen Stils. Dabei stand uns das Grafikstudio Voala zur Seite. Highlight der Jubiläumsveranstaltungen war das Bürgerfest in Berlin, nobler Abschlusspunkt ein Konzert in der Prager Kreuzung. All das war auch eine anspruchsvolle organisatorische Leistung, die wir ohne eine Verstärkung unseres Teams nicht bewältigt hätten.

Bei der Entstehung und Installation dreier neuer Poesiomaten, die ebenfalls auf dem Bürgerfest in Berlin zu sehen waren, haben wir mit dem Verein „Piána na ulici“ des Kaffeehausbetreibers Ondřej Kobza zusammengearbeitet. Das Projekt wurde finanziell von der PPF Group unterstützt. Zudem haben wir auch in diesem Jahr unsere Partnerschaft mit Škoda Auto, a. s. fortgeführt, wodurch wir weiterhin ein günstiges operatives Leasing für einen Wagen dieser Marke nutzen konnten.

PARTNER DES SEKRETARIATS DES DEUTSCH-TSCHECHISCHEN ZUKUNFTSFONDS IST ŠKODA AUTO A. S.

SKODA

ŘEDITELÉ

GESCHÄFTSFÜHRER

PETRA ERNSTBERGER

TOMÁŠ JELÍNEK

PROJEKTOVÍ REFERENTI A REFERENTKY
PROJEKTFERENTINNEN UND -REFERENTEN**SOŇA DEDEROVÁ**

obnova památek, kultura (festivaly, dokumentární filmy),
partnerství obcí a zájmových sdružení
*Renovierung von Baudenkmalern, Kultur (Festivals,
Dokumentarfilme), Partnerschaften von Gemeinden
und Bürgervereinen*

STEFAN GEHRKE

diskusní fóra a odborná spolupráce (konference, semináře),
partnerství obcí a zájmových sdružení, sociální projekty
a projekty menšin
*Dialogforen und fachlicher Austausch (Diskussionsforen,
Konferenzen, Seminare), Partnerschaften von Gemeinden
und Bürgervereinen, Sozialprojekte und Minderheiten*

MARTIN HOŘÁK

kultura (výstavy, koncerty, divadlo, film), odborná spolupráce,
projekty ve prospěch obětí nacionálního socialismu
*Kultur (Ausstellungen, Konzerte, Theater, Film), fachlicher
Austausch, Projekte zugunsten von Opfern
des Nationalsozialismus*

KONTROLA VYÚČOVÁNÍ PROJEKTŮ
KONTROLLE DER PROJEKTABRECHNUNGEN**JOSEF HOVORKA**

KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ A NOVINÁŘSKÁ CENA
ÖFFENTLICHKEITSARBEIT UND JOURNALISTENPREIS

SILJA SCHULTHEIS**ADÉLA CHADZANTONIDIS**

PETRA MILCOVÁ (do / bis 09/2023)

ZUZANA WULFKEN (do / bis 03/2023)

MANAGEMENT AKCÍ FONDU A DISKUSNÍHO FÓRA

VERANSTALTUNGSMANAGEMENT UND GESPRÄCHSFORUM

ILONA ROŽKOVÁ**EVA BRYCHTOVÁ****MARIE KRÁLOVÁ**

PROVOZ SEKRETARIÁTU

SEKRETARIATSBETRIEB

HELENA VAŇKOVÁ**MARTIN HUDEC**

publikace, kultura (divadlo, film, literatura, koncerty, výstavy),
stipendia Fondu budoucnosti, odborná spolupráce
*Publikationen, Kultur (Theater, Film, Literatur, Konzerte,
Ausstellungen), Stipendien des Zukunftsfonds, fachlicher
Austausch*

INGRID KODĚROVÁ

projekty pro děti, mládež či školy a vzdělávací projekty
(výměny studentů, roční studijní pobyty, dobrovolná praktika),
program Začínáme!
*Kinder-, Jugend-, Schul- und Bildungsprojekte
(Schüleraustausch, Gastschuljahr, Berufspraktika),
Förderprogramm „Auf geht's!“*

JACOB VENUSS

projekty pro děti, mládež či školy a vzdělávací projekty,
Téma roku
*Kinder-, Jugend-, Schul- und Bildungsprojekte,
Thema des Jahres*

úvod

Správní rada fondu poskytla v roce 2023 finanční příspěvek **682 projektům**. Celkem bylo mezi všechny projekty rozděleno **62,76 milionu korun** a **2,18 milionu eur**. V rámci běžné projektové podpory si i v roce 2023 udrželo prioritní pozici financování kulturní spolupráce a výměny mládeže a škol. Aktivita těchto oblastí představovaly 66 % všech projektů podpořených v rámci běžné projektové podpory a bylo na ně poskytnuto 65 % celkového rozpočtu. Jako tradičně mírně převažovaly projekty, které se konaly v ČR: v SRN se odehrálo 70 % a v ČR 80 % projektů (48 % projektů se konalo v obou zemích). Náklady na činnost Česko-německého diskusního fóra, na Česko-německou novinářskou cenu a další vlastní projekty Fondu budoucnosti činily v roce 2023 celkem **17 334 477** korun.

Dle článku 4.4. statutu Česko-německého fondu budoucnosti mají být náklady související se správou fondu omezeny na nezbytné minimum a nesmějí překročit 19 % hodnoty ročně poskytnutých nadačních příspěvků. V roce 2023 činily náklady související se správou fondu **16,84 %** hodnoty poskytnutých příspěvků. Do těchto nákladů jsou zahrnovány veškeré správní náklady, tedy i náklady spojené se zpracováním projektových žádostí a vyhodnocením jednotlivých projektů, stejně jako náklady spojené s publicitou fondu a se správou finančních prostředků.

Dopady války na Ukrajině

V únoru 2022 došlo k napadení Ukrajiny Ruskou federací a byla rozpoutána válka v Evropě, která pokračovala po celý rok 2023 a trvá i v době zveřejnění této výroční zprávy. Její další vývoj lze jen stěží predikovat, je však nesporné, že tento konflikt má negativní důsledky na celosvětovou ekonomiku, včetně finančních trhů a růstu inflace.

Vedení nadačního fondu zvažilo potenciální dopady války na Ukrajině a dospělo k závěru, že nemají významný vliv na chod nadačního fondu. Vzhledem k tomu byla účetní závěrka k 31. 12. 2023 zpracována za předpokladu, že nadační fond bude nadále schopen pokračovat ve své činnosti.

Einleitung

Der Verwaltungsrat des Fonds bewilligte im Jahr 2023 finanzielle Förderung für **682 Projekte**. Für diese wurden insgesamt **62,76 Millionen CZK** und **2,18 Millionen EUR** zur Verfügung gestellt. Im Rahmen der Standardprojektförderung nahm auch im Jahr 2023 die Finanzierung der kulturellen Zusammenarbeit und des Austauschs im Bereich Jugend und Schule den ersten Platz ein. Aktivitäten in diesen Bereichen stellten 66 % aller im Rahmen der Standardförderung bezuschussten Projekte und wurden mit 65 % des Gesamtbudgets gefördert. Bezüglich des Durchführungsortes waren – wie immer – Projekte in der Tschechischen Republik leicht in der Überzahl: 80 % der Projekte fanden in Tschechien, 70 % in Deutschland statt (48 % in beiden Ländern). Die Ausgaben für die Tätigkeit des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums, für den Deutsch-tschechischen Journalistenpreis und für weitere Eigenprojekte des Fonds betragen im Jahr 2023 insgesamt **17 334 477 CZK**.

Laut Artikel 4.4. der Satzung des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds sind die jährlichen Verwaltungsausgaben des Fonds auf das erforderliche Mindestmaß zu begrenzen und dürfen 19 % des Betrags, den der Fonds im betreffenden Jahr zur Finanzierung von Projekten verausgibt, nicht übersteigen. Im Jahr 2023 betragen die Verwaltungsausgaben **16,84 %** des verausgabten

Fördermittelbetrags. Zu diesen Ausgaben zählen sämtliche Verwaltungskosten, d. h. auch Kosten, die mit der Bearbeitung der Projektanträge und der Auswertung der einzelnen Projekte, mit der Öffentlichkeitsarbeit des Fonds sowie mit der Verwaltung der Finanzmittel verbunden sind.

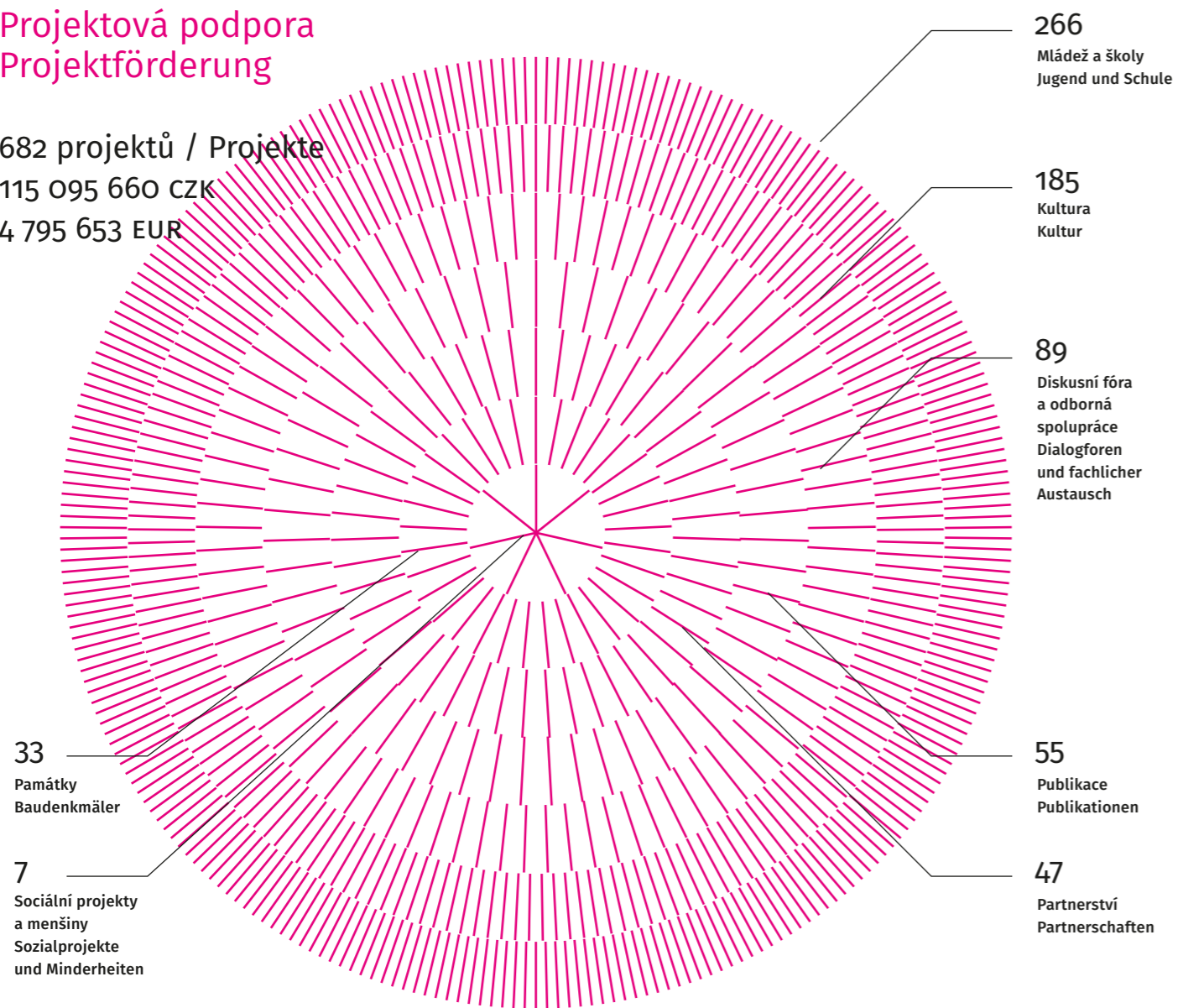
Auswirkungen des Ukraine-Kriegs

Im Februar 2022 kam es mit dem Überfall der Russischen Föderation auf die Ukraine zu einem Krieg in Europa, der während des gesamten Jahres 2023 fortgeführt wurde und auch zum Zeitpunkt der Veröffentlichung dieses Jahresberichts noch andauert. Die weitere Entwicklung dieses Konflikts ist nur schwer vorhersagbar, unstrittig sind jedoch seine negativen Folgen für die Weltwirtschaft, einschließlich der Finanzmärkte und der steigenden Inflation.

Die Leitung des Stiftungsfonds hat die potenziellen Auswirkungen des Ukraine-Kriegs erwogen und ist zu dem Schluss gekommen, dass sie keinen bedeutenden Einfluss auf den Betrieb des Stiftungsfonds haben. Der Jahresabschluss zum 31. 12. 2023 wurde daher in der Annahme erstellt, dass der Stiftungsfonds weiterhin in der Lage sein wird, seine Tätigkeit fortzuführen.

Projektová podpora Projektförderung

682 projektů / Projekte
115 095 660 CZK
4 795 653 EUR

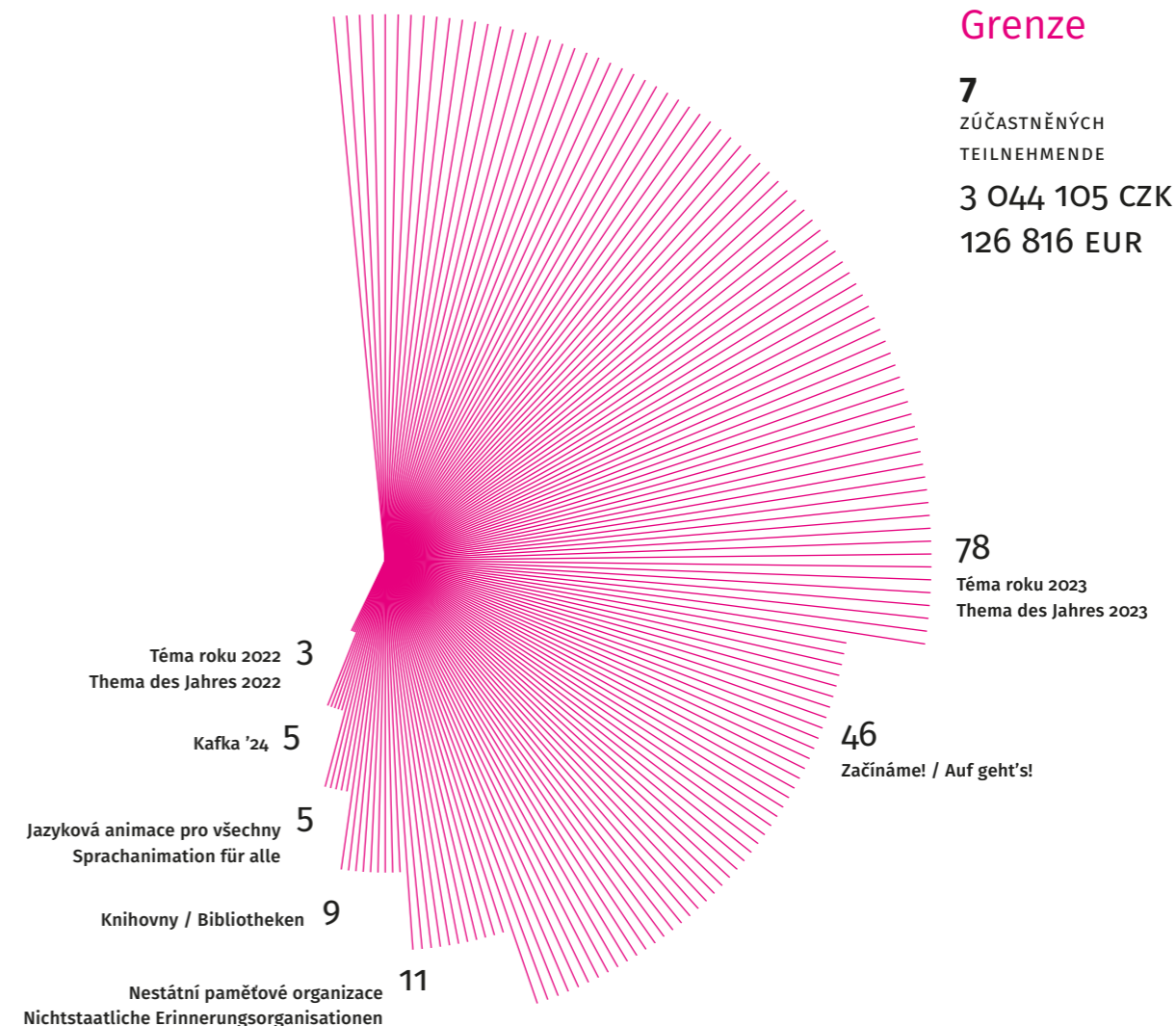

PODÍL OBLASTÍ PODPORY NA CELKOVÉM POČTU PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

ANTEIL DER EINZELNEN FÖRDERBEREICHE AN DER GESAMTZAHL DER GEFÖRDERTEN PROJEKTE

OBLAST PODPORY / FÖRDERBEREICH	POČET PROJEKTŮ / ANZAHL DER PROJEKTE	%
Mládež a školy / Jugend und Schule	266	39
Kultura / Kultur	185	27
Diskusní fóra a odborná spolupráce / Dialogforen und fachlicher Austausch	89	13
Publikace / Publikationen	55	8
Partnerství obcí a zájmových sdružení / Partnerschaften von Gemeinden und Bürgervereinen	47	7
Obnova památek / Renovierung von Baudenkmälern	33	5
Sociální projekty a menšiny / Sozialprojekte und Minderheiten	7	1

Z TOHO PODPOŘENO V RÁMCI MIMOŘÁDNÝCH VÝZEV DAVON IM RAHMEN VON SONDERAUSSCHREIBUNGEN GEFÖRDERT

Rok na hranici Ein Jahr an der Grenze

7 ZÚČASTNĚNÝCH
TEILNEHMENDE
3 044 105 CZK
126 816 EUR

PROJEKTOVÁ VÝZVA / SONDERAUSSCHREIBUNG

POČET PROJEKTŮ / ANZAHL DER PROJEKTE

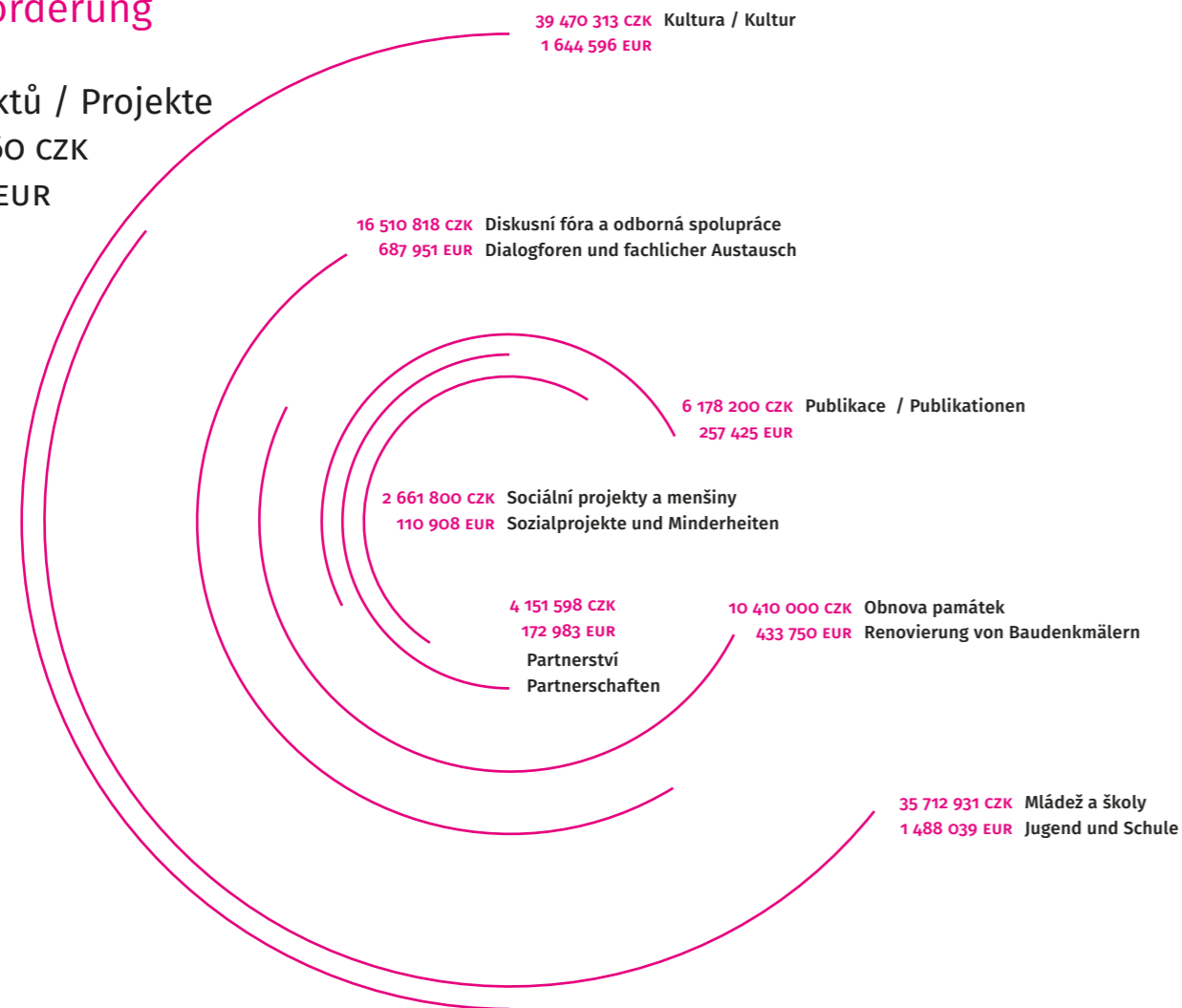
Téma roku 2023 / Thema des Jahres 2023	78
Začínáme! / Auf geht's!	46
Nestátní paměťové organizace / Nichtstaatliche Erinnerungsorganisationen	11
Knihovny / Bibliotheken	9
Jazyková animace pro všechny* / Sprachanimation für alle*	5
Kafka '24	5
Téma roku 2022 / Thema des Jahres 2022	3

* Jedná se o projekty, jejichž předmětem byla pouze jazyková animace. U dalších 19 projektů podpořil fond animaci poskytnutím dodatečné paušální částky k příspěvku na projektové aktivity.

* Es handelt sich um Projekte, die ausschließlich Sprachanimation zum Gegenstand hatten. Bei weiteren 19 Projekten wurde die Sprachanimation durch einen zusätzlich zum Projektzuschuss bewilligten Pauschalbetrag gefördert.

Projektová podpora Projektförderung

682 projektů / Projekte
115 095 660 CZK
4 795 653 EUR

PODÍL OBLASTÍ PODPORY NA VÝŠI SCHVÁLENÝCH PROSTŘEDKŮ ANTEIL DER FÖRDERBEREICHE AN DER HÖHE DER BEWILLIGTEN FÖRDERMITTEL

OBLAST PODPORY / FÖRDERBEREICH	CZK	EUR	%
Kultura / Kultur	39 470 313	1 644 596	34
Mládež a školy / Jugend und Schule	35 712 931	1 488 039	31
Diskusní fóra a odborná spolupráce / Dialogforen und fachlicher Austausch	16 510 818	687 951	14
Obnova památek / Renovierung von Baudenkmälern	10 410 000	433 750	9
Publikace / Publikationen	6 178 200	257 425	5
Partnerství obcí a zájmových sdružení / Partnerschaften von Gemeinden und Bürgervereinen	4 151 598	172 983	4
Sociální projekty a menšiny / Sozialprojekte und Minderheiten	2 661 800	110 908	3

Z TOHO PODPOŘENO V RÁMCI MIMOŘÁDNÝCH VÝZEV DAVON IM RAHMEN VON SONDERAUSSCHREIBUNGEN GEFÖRDERT

PROJEKTOVÁ VÝZVA / SONDERAUSSCHREIBUNG

	CZK	EUR
Téma roku 2023 / Thema des Jahres 2023	13 482 154	561 756
Nestátní paměťové organizace / Nichtstaatliche Erinnerungsorganisationen	4 962 464	206 769
Začínáme! / Auf geht's!	2 411 823	100 493
Knihovny / Bibliotheken	1 285 040	53 543
Kafka '24	951 140	39 631
Téma roku 2022 / Thema des Jahres 2022	318 968	13 290
Jazyková animace pro všechny* / Sprachanimation für alle*	45 300	1 888

* Jedná se o projekty, jejichž předmětem byla pouze jazyková animace. U dalších 19 projektů podpořil fond animaci poskytnutím dodatečné paušální částky k příspěvku na projektové aktivity.

* Es handelt sich um Projekte, die ausschließlich Sprachanimation zum Gegenstand hatten. Bei weiteren 19 Projekten wurde die Sprachanimation durch einen zusätzlich zum Projektzuschuss bewilligten Pauschalbetrag gefördert.

Stipendia Stipendien

7
STIPENDISTEK A STIPENDISTŮ
STIPENDIATINNEN UND STIPENDIATEN

1 211 153 CZK
50 450 EUR

2
STIPENDIA V RÁMCI PROGRAMU „JAZYK
SOUSEDŮ V ORIGINÁLE“
STIPENDIEN IM RAHMEN DES
PROGRAMMS „NACHBARSPRACHE
IM O-TON“

265 277 CZK
11 050 EUR

Novinářská cena Journalistenpreis

7
OCENĚNÝCH PŘÍSPĚVKŮ
PREISGEKRÖNTE BEITRÄGE

336 098 CZK
14 000 EUR

NÁZEV ÚČETNÍ JEDNOTKY:

Česko-německý fond budoucnosti, nadační fond

SÍDLO:

Železná 539/24, Staré Město, 110 00 Praha 1

IČ 77 76 841

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky u nadačního fondu Česko-německý fond budoucnosti, nadační fond (dále také „nadační fond“), sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2023, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2023 a přílohy této účetní závěrky, včetně významných (materiálních) informací o použitých účetních metodách. Údaje o nadačním fondu Česko-německý fond budoucnosti, nadační fond, jsou uvedeny v bodě č. 1 přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv nadačního fondu Česko-německý fond budoucnosti, nadační fond, k 31. 12. 2023 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2023 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na nadačním fondu nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá správní rada nadačního fondu.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během provádění auditu nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda by případné nedodržení uvedených požadavků bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

→ ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o nadačním fondu, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, neobsahují ostatní informace významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržенých ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost správní rady a dozorčí rady nadačního fondu za účetní závěrku

Správní rada nadačního fondu odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je správní rada nadačního fondu povinna posoudit, zda je nadační fond schopen nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jeho nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy správní rada nadačního fondu plánuje zrušení nadačního fondu nebo ukončení jeho činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v nadačním fondu odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou, a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

→ Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.

→ Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem nadačního fondu relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.

→ Posoudit vhodnost použitých účetních metod, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti správní rada nadačního fondu uvedla v příloze účetní závěrky.

→ Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky správní radou nadačního fondu a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná

(materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost nadačního fondu nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti nadačního fondu nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že nadační fond ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

→ Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naši povinností je informovat správní radu nadačního fondu a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Datum vyhotovení zprávy: 3. 6. 2024

Acomodo Audit, s. r. o.
Kpt. Stránského 980/17
198 00 Praha 14

Evidenční číslo auditorské společnosti: 540

Statutární auditor odpovědný za audit,
na jehož základě byla zpracována
tato zpráva nezávislého auditora:

Ing. Marie Kavalířová, evidenční číslo 2126.

Kavalířová M.

NAME DER BUCHHALTUNGSEINHEIT:

Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds, Stiftungsfonds

SITZ:

Železná 539/24, Staré Město, 110 00 Prag 1 Registriernummer **677 76 841****Bestätigungsvermerk des Wirtschaftsprüfers**

Wir haben bei dem Stiftungsfonds Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds (nachstehend auch „Stiftungsfonds“) eine Prüfung des beiliegenden, nach den tschechischen Rechnungslegungsvorschriften erstellten Jahresabschlusses, bestehend aus der Bilanz zum 31. 12. 2023, der Gewinn- und Verlustrechnung für das zum 31. 12. 2023 endende Jahr und der Anlage zum Jahresbericht, einschließlich wesentlicher (materieller) Informationen über die angewandten Rechnungslegungsmethoden, durchgeführt. Angaben über den Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds, Stiftungsfonds, sind in Punkt Nr. 1 der Anlage zu diesem Jahresabschluss angeführt.

Nach unserer Einschätzung vermittelt der Jahresabschluss ein den tatsächlichen Verhältnissen entsprechendes Bild der Aktiva und Passiva des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds, Stiftungsfonds, zum 31. 12. 2023 sowie seiner Aufwendungen, Erträge und seines Wirtschaftsergebnisses für das zum 31. 12. 2023 endende Jahr in Einklang mit den tschechischen Rechnungslegungsvorschriften.

Grundlage des Bestätigungsvermerks

Die Prüfung erfolgte in Übereinstimmung mit dem Gesetz über Wirtschaftsprüfer sowie mit den Prüfstandards der Wirtschaftsprüferkammer der Tschechischen Republik, d. h. den International Standards on Auditing (ISA), die ggf. durch die jeweiligen Anwendungsklauseln ergänzt und modifiziert wurden. Unsere Verantwortlichkeit gemäß diesen Vorschriften ist im Abschnitt „Verantwortlichkeit des Wirtschaftsprüfers für die Prüfung des Jahresabschlusses“ detaillierter beschrieben. In Übereinstimmung mit dem Gesetz über Wirtschaftsprüfer und dem Ethischen Kodex der Wirtschaftsprüferkammer der Tschechischen Republik sind wir vom Stiftungsfonds unabhängig und haben auch die weiteren aus den genannten Vorschriften hervorgehenden ethischen Pflichten erfüllt. Wir sind der Auffassung, dass die von uns gesammelten Beleginformationen eine ausreichende und geeignete Grundlage für unser Prüfungsurteil bilden.

Sonstige im Jahresbericht enthaltene Informationen

Unter sonstigen Informationen werden in Übereinstimmung mit § 2 Buchst. b) des Wirtschaftsprüfergesetzes Informationen verstanden, die im Jahresbericht außerhalb des Jahresabschlusses und unseres Wirtschaftsprüferberichts angeführt sind. Für diese sonstigen Informationen ist der Verwaltungsrat des Stiftungsfonds verantwortlich. Unser Prüfungsurteil zum Jahresabschluss erstreckt sich nicht auf die

sonstigen Informationen. Dennoch sind wir im Zusammenhang mit der Prüfung des Jahresabschlusses verpflichtet, uns mit diesen sonstigen Informationen vertraut zu machen und zu beurteilen, ob diese eine wesentliche (materielle) Unstimmigkeit mit dem Jahresabschluss oder mit unseren Kenntnissen über die jeweilige Buchhaltungseinheit aufweisen, die wir bei der Durchführung der Prüfung erlangt haben, bzw. ob diese Informationen anderweitig wesentlich (materiell) unrichtig erscheinen. Darüber hinaus beurteilen wir, ob die sonstigen Informationen in allen wesentlichen (materiellen) Belangen gemäß den jeweiligen Rechtsvorschriften erstellt wurden. Unter dieser Beurteilung wird verstanden, ob die sonstigen Informationen im Kontext des Grundsatzes der Wesentlichkeit (Materialität) den Anforderungen der Rechtsvorschriften an Form und Methodik der Erstellung sonstiger Informationen entsprechen, d. h. ob eine eventuelle Nichteinhaltung der genannten Anforderungen Einfluss auf das Urteil haben könnte, das anhand der sonstigen Informationen gefällt wurde.

Aufgrund des genannten Vorgehens schätzen wir, soweit wir dies beurteilen können, ein, dass:

→ die sonstigen Informationen, welche Tatsachen beschreiben, die auch im Jahresabschluss dargestellt wurden, in allen wesentlichen (materiellen) Belangen mit dem Jahresabschluss übereinstimmen und
→ die sonstigen Informationen gemäß den Rechtsvorschriften erstellt wurden.

Weiterhin sind wir verpflichtet, anzuführen, ob die sonstigen Informationen, aufgrund der bei der Prüfung gewonnenen Kenntnisse über den Stiftungsfonds, wesentliche (materielle) sachliche Unrichtigkeiten aufweisen. Im Rahmen des genannten Vorgehens haben wir in den im Jahresbericht enthaltenen sonstigen Informationen keinerlei wesentliche (materielle) sachliche Unrichtigkeiten festgestellt.

Verantwortlichkeit des Verwaltungsrates und des Wirtschaftsprüfungsausschusses des Stiftungsfonds für den Jahresabschluss

Der Verwaltungsrat des Stiftungsfonds ist für die Erstellung eines Jahresabschlusses verantwortlich, der ein den tatsächlichen Verhältnissen entsprechendes Bild in Einklang mit den tschechischen Rechnungslegungsvorschriften vermittelt. Ferner ist er für die internen Kontrollmechanismen verantwortlich, die er für notwendig erachtet, um einen Jahresabschluss zu erstellen, der frei von wesentlichen (materiellen) – durch Betrug oder Fehler entstandenen – Unrichtigkeiten ist.

Bei der Erstellung des Jahresabschlusses ist der Verwaltungsrat des Stiftungsfonds verpflichtet, die Fähigkeit des Stiftungsfonds zur kontinuierlichen Fortführung seiner Tätigkeit zu beurteilen. Falls relevant, muss er in der Anlage des Jahresabschlusses Sachverhalte beschreiben, die den kontinuierlichen Fortbestand des Fonds und die bei der Erstellung des Jahresabschlusses zugrunde gelegte Annahme des

kontinuierlichen Fortbestands betreffen, mit Ausnahme von Fällen, in denen der Verwaltungsrat die Auflösung des Stiftungsfonds oder die Beendigung seiner Tätigkeit plant bzw. mangels realer Alternativen zu einem solchen Schritt gezwungen ist.

Für die Überwachung der Finanzberichterstattung innerhalb des Stiftungsfonds ist der Wirtschaftsprüfungsausschuss verantwortlich.

Verantwortlichkeit des Wirtschaftsprüfers für die Prüfung des Jahresabschlusses

Unsere Zielsetzung ist es, ein angemessenes Maß an Sicherheit darüber zu erlangen, dass der Jahresabschluss als Ganzes frei von wesentlichen (materiellen) – durch Betrug oder Fehler entstandenen – Unrichtigkeiten ist, und einen Wirtschaftsprüferbericht zu erstellen, der unser Prüfungsurteil umfasst. Ein angemessenes Maß an Sicherheit ist ein hohes Maß an Sicherheit, aber keine Garantie dafür, dass eine gemäß den oben genannten Vorschriften erfolgte Wirtschaftsprüfung in jedem Falle eine etwaige wesentliche (materielle) Unrichtigkeit im Jahresabschluss aufdeckt. Unrichtigkeiten können infolge von Betrug oder Fehlern entstehen und werden dann als wesentliche (materielle) Unrichtigkeiten betrachtet, wenn realistischereweise anzunehmen ist, dass sie im Einzelnen oder in ihrer Gesamtheit die wirtschaftlichen Entscheidungen beeinflussen könnten, die von den Nutzern des Jahresabschlusses auf dessen Grundlage getroffen werden.

Bei der Durchführung der Wirtschaftsprüfung gemäß den oben genannten Vorschriften sind wir verpflichtet, während des gesamten Prüfprozesses fachmännisch zu urteilen und eine entsprechende professionelle Skepsis zu wahren. Weiterhin sind wir verpflichtet:

→ die Risiken einer durch Betrug oder Fehler entstandenen wesentlichen (materiellen) Unrichtigkeit im Jahresabschluss zu identifizieren und zu bewerten, Methoden der Wirtschaftsprüfung vorzuschlagen und durchzuführen, die auf diese Risiken reagieren, sowie ausreichende und geeignete Beleginformationen zu erlangen, um auf deren Grundlage ein Prüfungsurteil zu formulieren. Das Risiko, dass wir eine wesentliche (materielle) Unrichtigkeit nicht aufdecken, ist bei einer durch Betrug entstandenen Unrichtigkeit größer als bei einer durch Fehler entstandenen Unrichtigkeit, da Betrug auch geheime Vereinbarungen (Kollusionen), Fälschungen, bewusste Unterlassungen, nicht wahrheitsgemäße Erklärungen oder Umgehungen der internen Kontrollen umfassen kann;
→ uns in entsprechendem Umfang mit dem für die Wirtschaftsprüfung relevanten internen Kontrollsystem des Stiftungsfonds vertraut zu machen, um anschließend Prüfungsmethoden vorschlagen zu können, die unter den gegebenen Umständen angemessen sind, jedoch nicht, um unsere Meinung zur Wirksamkeit des internen Kontrollsystems zu äußern;
→ die Eignung der angewandten Rechnungslegungsmethoden und die Angemessenheit der durchgeführten buchhalterischen Schätzun-

gen und Informationen zu beurteilen, die in diesem Zusammenhang vom Verwaltungsrat des Stiftungsfonds in der Anlage des Jahresabschlusses angeführt wurden;

→ die Angemessenheit der Annahme eines kontinuierlichen Fortbestehens zu beurteilen, die bei der Erstellung des Jahresabschlusses vom Verwaltungsrat des Stiftungsfonds zugrunde gelegt wurde, d. h. insbesondere zu beurteilen, ob aufgrund der erlangten Beleginformationen eine wesentliche (materielle) Unsicherheit infolge von Ereignissen oder Gegebenheiten besteht, die bedeutsame Zweifel an der Fähigkeit des Stiftungsfonds zum kontinuierlichen Fortbestehen aufwerfen könnten. Kommen wir zu dem Schluss, dass eine solche wesentliche (materielle) Unsicherheit besteht, sind wir verpflichtet, in unserem Bericht auf die entsprechenden in der Anlage des Jahresabschlusses enthaltenen Informationen hinzuweisen und, sollten diese ungenügend sein, unser Prüfungsurteil zu modifizieren. Unsere Schlussfolgerungen bezüglich der Fähigkeit des Stiftungsfonds zum kontinuierlichen Fortbestehen basieren auf den Beleginformationen, die wir bis zum Datum unseres Berichts gewonnen haben. Zukünftige Ereignisse oder Gegebenheiten können jedoch dazu führen, dass der Stiftungsfonds die Fähigkeit zum kontinuierlichen Fortbestehen verliert;

→ Gesamtpäsentation und inhaltliche Gliederung des Jahresabschlusses einschließlich seiner Anlage zu bewerten und zu beurteilen, ob der Jahresabschluss die zugrundeliegenden Transaktionen und Ereignisse in einer Weise wiedergibt, die zu einer wahrheitsgetreuen Darstellung führt.

Es ist unsere Pflicht, den Verwaltungsrat und den Wirtschaftsprüfungsausschuss des Stiftungsfonds unter anderem über den geplanten Umfang und den zeitlichen Ablauf der Wirtschaftsprüfung wie auch über bedeutsame Feststellungen im Rahmen der erfolgten Prüfung zu informieren, einschließlich eventuell festgestellter wesentlicher Mängel im internen Kontrollsystem.

Erstellungsdatum des Berichts: 3. 6. 2024

Acomodo Audit, s. r. o.
Kpt. Stránského 980/17
198 00 Prag 14

Evidenznr. der Wirtschaftsprüfungsgesellschaft: 540

Satzungsmäßiger Wirtschaftsprüfer, verantwortlich
für die Prüfung, auf deren Grundlage dieser Bericht
des unabhängigen Wirtschaftsprüfers erstellt wurde:

Ing. Marie Kavalířová, Evidenznr. 2126.

Kavalířová M.

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU (V CELÝCH TISÍCÍCH CZK)*

AKTIVA		č. řádku	Stav k 1. 1. 2023	Stav k 31. 12. 2023
A.	Dlouhodobý majetek celkem	1	671 653	557 154
I.	DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK CELKEM	9	1 341	1 341
I.	2. Software	3	1 284	1 284
I.	4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	5	57	57
II.	DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK CELKEM	20	3 477	3 521
II.	4. Hmotné movité věci a jejich soubory	13	3 036	3 080
II.	7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	16	440	440
II.	8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	17	1	1
III.	DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK CELKEM	28	671 266	556 939
III.	3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	23	601 482	497 471
III.	6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	26	69 784	59 468
IV.	OPRÁVKY K DLOUHODOBÉMU MAJETKU CELKEM	40	-4 431	-4 647
IV.	2. Oprávky k softwaru	30	-1 004	-1 144
IV.	4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	32	-57	-57
IV.	7. Oprávky k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí	35	-2 929	-3 005
IV.	10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	38	-440	-440
IV.	11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	39	-1	-1
B.	Krátkodobý majetek celkem	41	112 184	134 812
II.	POHLEDÁVKY CELKEM	71	185	1 966
II.	1. Odběratelé	52	1	3
II.	4. Poskytnuté provozní zálohy	55	21	1 184
II.	17. Jiné pohledávky	68	163	779
III.	KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK CELKEM	80	87 891	104 868
III.	1. Peněžní prostředky v pokladně	72	64	41
III.	3. Peněžní prostředky na účtech	74	87 827	104 827
IV.	JINÁ AKTIVA CELKEM	84	24 108	27 978
IV.	1. Náklady příštích období	81	24 108	27 978
IV.	2. Příjmy příštích období	82	0	0
AKTIVA CELKEM		85	783 837	691 966

PASIVA		č. řádku	Stav k 1. 1. 2023	Stav k 31. 12. 2023
A.	Vlastní zdroje celkem	86	756 466	658 894
I.	JMĚNÍ CELKEM	90	4 674 213	4 682 790
I.	1. Vlastní jmění	87	4 672 228	4 672 228
I.	2. Fondy	88	229	229
I.	3. Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	89	1 756	10 333
II.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ CELKEM	94	-3 917 747	-4 023 896
II.	1. Účet výsledku hospodaření	91	×	-106 150
II.	2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	92	-116 621	×
II.	3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	93	-3 801 126	-3 917 746
B.	Cizí zdroje celkem	95	27 371	33 072
I.	REZERVY CELKEM	97	621	599
I.	1. Rezervy	96	621	599
III.	KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY CELKEM	129	26 745	32 473
III.	1. Dodavatelé	106	445	2 377
III.	5. Zaměstnanci	110	819	831
III.	6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	111	22	44
III.	7. Závazky k institucím soc. zabezpečení a veřejného zdrav. pojištění	112	267	273
III.	9. Ostatní přímé daně	114	67	97
III.	17. Jiné závazky**	122	25 125	28 851
IV.	JINÁ PASIVA CELKEM	133	5	0
IV.	1. Výdaje příštích období	130	5	0
PASIVA CELKEM		134	783 837	691 966

* Rozvaha podává přehled o stavu majetku fondu včetně majetku, jenž je využíván k činnosti Česko-německého diskusního fóra.

** Jedná se především o nevyplacené splátky schválených příspěvků na projekty.

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT V PLNÉM ROZSAHU (V CELÝCH TISÍCÍCH CZK)*

ČINNOSTI	Č. ŘÁDKU	HLAVNÍ	HOSPODÁŘSKÁ	CELKEM
A. Náklady	1			
I. SPOTŘEBOVANÉ NÁKUPY A NAKUPOVANÉ SLUŽBY	2	15 690	0	15 690
I. 1. Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	3	555	0	555
I. 3. Opravy a udržování	5	60	0	60
I. 4. Náklady na cestovné	6	1 775	0	1 775
I. 5. Náklady na reprezentaci	7	936	0	936
I. 6. Ostatní služby	8	12 364	0	12 364
III. OSOBNÍ NÁKLADY	13	18 205	0	18 205
III. 10. Mzdové náklady	14	13 553	0	13 553
III. 11. Zákonné sociální pojištění	15	4 244	0	4 244
III. 13. Zákonné sociální náklady	17	349	0	349
III. 14. Ostatní sociální náklady	18	59	0	59
IV. DANĚ A POPLATKY	19	5	0	5
IV. 15. Daně a poplatky	20	5	0	5
V. OSTATNÍ NÁKLADY	21	5 116	1 716	6 832
V. 19. Kursové ztráty**	25	5 081	0	5 081
V. 22. Jiné ostatní náklady	28	35	1 716	1 751
VI. ODPISY, PRODANÝ MAJETEK, TVORBA A POUŽITÍ REZERV A OPRAVNÝCH POLOŽEK	29	193	140 409	140 602
VI. 23. Odpisy dlouhodobého majetku	30	216	0	216
VI. 25. Prodané cenné papíry a podíly	32	0	140 409	140 409
VI. 27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	34	-23	0	-23
VII. POSKYTNUTÉ PŘÍSPĚVKY	35	101 296	0	101 296
VII. 28. Poskytnuté členské příspěvky	36	101 296	0	101 296
NÁKLADY CELKEM	39	140 505	142 125	282 630

ČINNOSTI	Č. ŘÁDKU	HLAVNÍ	HOSPODÁŘSKÁ	CELKEM
B. Výnosy	40			
II. PŘIJATÉ PŘÍSPĚVKY	43	502	0	502
II. 3. Přijaté příspěvky (dary)	45	502	0	502
III. Tržby za vlastní výkony a za zboží	47	15	0	15
IV. OSTATNÍ VÝNOSY	48	9 689	7 720	17 409
IV. 7. Výnosové úroky	51	3 291	0	3 291
IV. 8. Kursové zisky	52	6 376	7 720	14 096
IV. 10. Jiné ostatní výnosy	54	22	0	22
V. TRŽBY Z PRODEJE MAJETKU	55	13 421	145 133	158 554
V. 12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	57	0	145 133	145 133
V. 15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	60	13 421	0	13 421
VÝNOSY CELKEM	61	23 627	152 853	176 480
C. Výsledek hospodaření před zdaněním (+ / -)	62	-116 878	10 728	-106 150
D. Výsledek hospodaření po zdanění (+ / -)	63	-116 878	10 728	-106 150

* Výkaz zisků a ztrát podává přehled o výsledku hospodaření fondu včetně Rady Česko německého diskusního fóra.

** Nejedná se o realizovanou ztrátu, protože jmění fondu není konvertováno. Fond má však povinnost zaúčtovat veškeré své účetní operace v Kč, čímž mohou vzniknout kursové rozdíly.

Nedílnou součástí výroční zprávy je příloha v účetní závěrce, která je dispozici v nadačním rejstříku vedeném při Městském soudu v Praze.

Účetní závěrku zpracovala účetní a mzdová společnost Angel's Accounting s.r.o.

BILANZ IM VOLLEN UMFANG (IN GANZEN TAUSEND CZK)*

AKTIVA		Zeilennummer	Stand 1. 1. 2023	Stand 31. 12. 2023
A.	Anlagevermögen	1	671 653	557 154
I.	IMMATERIELLE VERMÖGENSGEGENSTÄNDE	9	1 341	1 341
I.	2. Software	3	1 284	1 284
I.	4. Geringwertige immaterielle Vermögensgegenstände	5	57	57
II.	SACHANLAGEN	20	3 477	3 521
II.	4. Bewegliches Sachanlagevermögen	13	3 036	3 080
II.	7. Geringwertige Sachanlagen	16	440	440
II.	8. Sonstige Sachanlagen	17	1	1
III.	FINANZANLAGEN	28	671 266	556 939
III.	3. Bis zur Fälligkeit gehaltene Schuldverschreibungen	23	601 482	497 471
III.	6. Sonstige Finanzanlagen	26	69 784	59 468
IV.	WERTBERICHTIGUNGEN AUF ANLAGEVERMÖGEN	40	-4 431	-4 647
IV.	2. Wertberichtigungen auf Software	30	-1 004	-1 144
IV.	4. Wertberichtig. auf geringwertige immater. Vermögensgegenstände	32	-57	-57
IV.	7. Wertberichtig. auf bewegliches Sachanlagevermögen	35	-2 929	-3 005
IV.	10. Wertberichtigungen auf geringwertige Sachanlagen	38	-440	-440
IV.	11. Wertberichtigungen auf sonstige Sachanlagen	39	-1	-1
B.	Kurzfristige Vermögensgegenstände	41	112 184	134 812
II.	FORDERUNGEN	71	185	1 966
II.	1. Abnehmer	52	1	3
II.	4. Gewährte betriebliche Anzahlungen	55	21	1 184
II.	17. Sonstige Forderungen	68	163	779
III.	KURZFRISTIGES FINANZVERMÖGEN	80	87 891	104 868
III.	1. Kasse	72	64	41
III.	3. Bankkonten	74	87 827	104 827
IV.	SONSTIGE AKTIVA	84	24 108	27 978
IV.	1. Aufwendungen künftiger Perioden	81	24 108	27 978
IV.	2. Einnahmen künftiger Perioden	82	0	0
SUMME AKTIVA		85	783 837	691 966

PASSIVA		Zeilennummer	Stand 1. 1. 2023	Stand 31. 12. 2023
A.	Eigenkapital	86	756 466	658 894
I.	GESAMTKAPITAL	90	4 674 213	4 682 790
I.	1. Eigenkapital	87	4 672 228	4 672 228
I.	2. Fonds	88	229	229
I.	3. Bewertungsdifferenzen aus Neubewertungen des Finanzvermögens und der Verbindlichkeiten	89	1 756	10 333
II.	JAHRESÜBERSCHUSS / JAHRESFEHLBETRAG	94	-3 917 747	-4 023 896
II.	1. Ergebniskonto	91	×	-106 150
II.	2. Nicht ausgeschütteter Jahresüberschuss / nicht gedeckter Jahresfehlbetrag	92	-116 621	×
II.	3. Gewinnvortrag / Verlustvortrag	93	-3 801 126	-3 917 746
B.	Fremdkapital	95	27 371	33 072
I.	RÜCKSTELLUNGEN INSGESAMT	97	621	599
I.	1. Rückstellungen	96	621	599
III.	KURZFRISTIGE VERBINDLICHKEITEN	129	26 745	32 473
III.	1. Lieferanten	106	445	2 377
III.	5. Arbeitnehmer	110	819	831
III.	6. Sonstige Verbindlichkeiten gegenüber Arbeitnehmern	111	22	44
III.	7. Verbindlichkeiten gegenüber Sozialversicherungen u. öffentl. Krankenkassen	112	267	273
III.	9. Sonstige direkte Steuern	114	67	97
III.	17. Sonstige Verbindlichkeiten **	122	25 125	28 851
IV.	SONSTIGE PASSIVA	133	5	0
IV.	1. Ausgaben künftiger Perioden	130	5	0
SUMME PASSIVA		134	783 837	691 966

* Die Bilanz gibt einen Überblick über den Stand des Vermögens des Fonds, einschließlich des Vermögens, das für die Tätigkeit des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums verwendet wird.

** Es handelt sich vor allem um nicht ausgezahlte Raten von bewilligten Projektzuschüssen.

GEWINN- UND VERLUSTRECHNUNG IM VOLLEN UMFANG (IN GANZEN TAUSEND CZK)*

TÄTIGKEITEN	ZEILENNUMMER	HAUPTTÄTIGKEIT	WIRTSCHAFTSTÄTIGKEIT	SUMME
A. Aufwendungen	1			
I. VERBRAUCH VON LEISTUNGEN	2	15 690	0	15 690
I. 1. Verbrauch von Material, Energie und anderen nicht gelagerten Lieferungen	3	555	0	555
I. 3. Reparaturen und Instandhaltung	5	60	0	60
I. 4. Reisekosten	6	1 775	0	1 775
I. 5. Repräsentationskosten	7	936	0	936
I. 6. Sonstige Leistungen	8	12 364	0	12 364
III. PERSONALAUFWAND	13	18 205	0	18 205
III. 10. Löhne und Gehälter	14	13 553	0	13 553
III. 11. Gesetzliche Sozialversicherung	15	4 244	0	4 244
III. 13. Gesetzliche Sozialaufwendungen	17	349	0	349
III. 14. Sonstiger Sozialaufwand	18	59	0	59
IV. STEUERN UND GEBÜHREN	19	5	0	5
IV. 15. Steuern und Gebühren	20	5	0	5
V. SONSTIGE AUFWENDUNGEN	21	5 116	1 716	6 832
V. 19. Kursverluste **	25	5 081	0	5 081
V. 22. Andere sonstige Aufwendungen	28	35	1 716	1 751
VI. ABSCHREIBUNGEN, VERÄUSSERTES VERMÖGEN, BILDUNG UND NUTZUNG VON RÜCKSTELLUNGEN UND WERTBERICHTIGUNGEN	29	193	140 409	140 602
VI. 23. Abschreibungen auf langfristiges Vermögen	30	216	0	216
VI. 25. Verkaufte Wertpapiere und Beteiligungen	32	0	140 409	140 409
VI. 27. Bildung und Nutzung von Rückstellungen und Wertberichtigungen	34	-23	0	-23
VII. GEWÄHRTE BEITRÄGE	35	101 296	0	101 296
VII. 28. Gewährte Mitgliedsbeiträge	36	101 296	0	101 296
SUMME AUFWENDUNGEN	39	140 505	142 125	282 630

TÄTIGKEITEN	ZEILENNUMMER	HAUPTTÄTIGKEIT	WIRTSCHAFTSTÄTIGKEIT	SUMME
B. Erträge	40			
II. ANGENOMMENE BEITRÄGE	43	502	0	502
II. 3. Angenommene Beiträge (Schenkung)	45	502	0	502
III. AKTIVIERTE EIGENLEISTUNGEN	47	15	0	15
IV. SONSTIGE ERTRÄGE	48	9 689	7 720	17 409
IV. 7. Zinsen	51	3 291	0	3 291
IV. 8. Kursgewinne	52	6 376	7 720	14 096
IV. 10. Andere sonstige Erträge	54	22	0	22
V. ERLÖSE AUS DEM VERKAUF VON EIGENTUM	55	13 421	145 133	158 554
V. 12. Erlöse aus dem Verkauf von Wertpapieren und Beteiligungen	57	0	145 133	145 133
V. 15. Erträge aus Finanzanlagen	60	13 421	0	13 421
SUMME ERTRÄGE	61	23 627	152 853	176 480
C. Jahresüberschuss / Jahresfehlbetrag (+/-)	62	-116 878	10 728	-106 150
D. Ergebnis nach Steuern (+/-)	63	-116 878	10 728	-106 150

* Die Gewinn- und Verlustrechnung gibt einen Überblick über das Wirtschaftsergebnis des Fonds einschließlich des Beirats des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums.

** Es handelt sich dabei nicht um realisierte Verluste, da das Finanzvermögen nicht konvertiert wird; der Fonds ist jedoch verpflichtet, alle seine Buchungsvorgänge in CZK zu buchen. Dadurch können Kursunterschiede entstehen.

Untrennbarer Bestandteil des Jahresberichts ist der Anhang zum Jahresabschluss, der im Stiftungsregister, geführt beim Stadtgericht Prag, verfügbar ist.

Der Jahresabschluss wurde von der Buchhaltungs- und Lohnbuchhaltungsfirma Angel's Accounting s. r. o. erstellt.

NÁZEV, PRÁVNÍ FORMA / NAME, RECHTSFORM

Česko-německý fond budoucnosti (nadační fond)
Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds (Stiftungsfonds)

Česko-německý fond budoucnosti byl založen dne 29. 12. 1997 podepsáním statutu českou a německou vládou, podle českého práva, se sídlem v Praze. Poprvé byl zaregistrován 31. 12. 1997 u OÚ v Praze 7. Definitivní registrace proběhla 25. 3. 1999 u nadačního rejstříku, kde je veden v oddíle N, vložka 206 nadačního rejstříku u Městského soudu v Praze.

Der Deutsch-Tschechische Zukunftsfonds ist ein Stiftungsfonds nach tschechischem Recht mit Sitz in Prag, der mit der Unterzeichnung der Satzung durch die tschechische und die deutsche Regierung am 29. 12. 1997 gegründet wurde. Er wurde am 31. 12. 1997 erstmals in Prag registriert. Die definitive Registrierung erfolgte am 25. 3. 1999 im Stiftungsregister, geführt beim Stadtgericht Prag.

IČ / REGISTRIERNUMMER
67776841

SÍDLO ORGANIZACE / SITZ DER ORGANISATION

Česko-německý fond budoucnosti
Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds
Železná 24
110 00 Praha 1
Tschechische Republik

BANKOVNÍ SPOJENÍ / BANKVERBINDUNG

UniCredit Bank, náměstí Republiky 2090/3a, 110 00 Praha 1

CZK 513169004/2700
CZK CZ15 2700 0000 0005 1316 9004 (IBAN)
EUR CZ68 2700 0000 0005 1316 9020 (IBAN)
BIC BACXZPP

KONTAKTNÍ ADRESY / KONTAKTE*

Česko-německý fond budoucnosti
Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds
Železná 24
110 00 Praha 1
Tschechische Republik

TEL 00420 283 850 512, -14

FAX 00420 283 850 503

E-MAIL info@fb.cz

www.fondbudoucnosti.cz / www.zukunftsfonds.cz

Česko-německé diskusní fórum
Deutsch-Tschechisches Gesprächsforum

Ilona Rožková
Železná 24
110 00 Praha 1
Tschechische Republik

TEL 00420 283 850 512, -14

FAX 00420 283 850 503

E-MAIL ilona.rozkova@fb.cz

www.diskusniforum.cz / www.gespraechsforum.org

* Stav k termínu vydání výroční zprávy
Stand zum Zeitpunkt der Herausgabe des Jahresberichtes

ČESKO-NĚMECKÝ FOND BUDOUCNOSTI
DEUTSCH-TSCHECHISCHER ZUKUNFTSFONDS

Výroční zpráva 2023
Jahresbericht 2023

KOORDINACE A REDAKCE
KOORDINATION UND REDAKTION
Martin Hořák, Tomáš Jelínek

TEXTY / TEXTE
Blanka Závítkovská

S PŘÍSPĚNÍM / MIT UNTERSTÜTZUNG VON
Martin Hořák, Tomáš Jelínek, Silja Schultheis
a tým ČNFB / und dem Team des DTZF

PŘEKLAD / ÜBERSETZUNG
Ilka Giertz

JAZYKOVÉ KOREKTURY / SPRACHKORREKTUREN
Stefan Gehrke, Ilka Giertz,
Veronika Králová, Silja Schultheis

FOTO
Ivan Beneš, Martin Kříž,
Ondřej Staněk, Ivan Svoboda

DESIGN
Jiří Císler

TISK / DRUCK
Ottova tiskárna, s.r.o.

Datum vyhotovení výroční zprávy:
Der Jahresbericht wurde erstellt am:
7. 5. 2024

© Česko-německý fond budoucnosti
Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds
Praha 2024

ISBN 978-80-908291-5-2

Česko-německý
fond budoucnosti

Deutsch-Tschechischer
Zukunftsfonds